

Délbáb

A. M. N. MUSEUM
HIRLAP OSZTÁLY

3. SZÁM

14
FILLÉR

KISS FERENC
mint Cyrano
(Nemzeti Színház:
Cyrano de Bergerac)
(Wellesz felv.)

RADIOMUSOR
JANUAR 19-25-IG

K

ba a
ách,
inyi,
g elé
sban

ben,
zattal
eket.

A

T"
erő-
gész

A"
bban
nyit-
góvá-
özök
ralók

iháb

ÁSI BÉLYEG
bélyeg igazolja,
biztosítással kap-
ni vevője azon lap-
adja el a lapot, ha
nincs rányomva!

Téli naplemente

A fák ormán piros fény ragyog
és árnyba hull a havas alkonyat.
Egy pillantás még. A fáradt nap megállt.
Rikoltó, hangos halihó-t kiált
a hegy fia a véres gömb felé.
Csillog a tűz s a hegyvidéki csendbe
szikrázva hull a téli naplemente.

TURI TURGONYI ANDRÁS

XV. évfolyam

Budapest, 1941 január 18

3. szám

14
FILLÉR

Délibáb

Színházi hetilap

Felelős szerkesztő:

BIBÓ LAJOS

*

Szerkesztő:

DÁLOKY JÁNOS

Megjelenik minden szombaton

— Na, Zsuzsi! Tetszett a próba? ...
Tolnay Klári kislánya, Ráthonyi Zsuzsika első látogatása a Vígszínházban
(Wellesz felv.)

Kiss Ferenc, Unglíváry László és a kadétek (Nemzeti Színház: „Cyrano de Bergerac”)

Színházról - Színházra

Egy kakasugrásnyival mult negyvenhárom esztendeje, hogy a francia Porte Saint-Martin színházban bemutatták Edmond Rostand „Cyrano de Bergerac” című romantikus játékát. És az elmúlt negyvenhárom év alatt a világ majdnem minden színpadát bejárta. Irodalmi értékét és állóképességét bizonyítja, hogy még ma is színházi és társadalmi eseményszámba megy a „Cyrano de Bergerac” bemutatója.

Sikerének titka a franciák szerint az, hogy a főhős Cyranóban minden francia magára ismerhet. Rostand színpadra varázsolt a „legfranciább” franciát, aki a gall nép minden hibáját és erényét egyesíti magában. Cyrano bátor, szellemes és szép beszédű, de bátorsága igen gyakran kérdéssé fajul, szellemessége a donquijoteizmusba csap át és az ékesszólásában sok a henegegés. A hosszúorrú, tragikus szerelmű Cyranót kinevezhetnének Franciaország pszichológiai térképének.

Ezért volt és van még ma is „láblás ház” a Cyrano-előadásokon és mert a darabban a francia kultúra bővizű forrását érzik felbugyborékolni.

A Nemzeti Színház hét év után újította fel Rostand örökéletű „Cyrano de Bergerac”-ját. A darab meséje már mindenki előtt ismerős. Szemünk előtt villózik Roxannak, a tearózsaszépségű francia lánykának szerelemről ragyogó arcocskája. Christiant, a daliás, sudár kadétot szereli, aki azonban csak jó kalona s az udvarlás művészetéhez, a szép szavak fonatából font háló kivételéhez édeskeveset ért. Ott van Cyrano, aki szíves barátsággal segíti ki barátját ebből a zavarából. Ir helyette szerelmesleveleket, süg neki a forró vallomásoknál s közben halálosan szereli ő is Roxanet. De ő csúnya, hosszú az orra és nem meri szerelmét bevallani, csak a Christian helyett írt levelekbe és elzokogott szavakba önti bele érzeit. Ez a visszafojtottság csak Cyrano halála óráján derül ki és Roxane ráeszmél, hogy Christian szépségén keresztül Cyrano lelkének finomságait szerette.

A felújításban a szellemes és szerelmes Cyranót Kiss Ferenc játszotta. Ebben a szerepben mutatkozott meg ezerarcú valóságában nagyerejű színészi és művészi tehetsége. Könnyedén, észrevétlenül siklik át komikumból tragikumba és vissza, pereg a nyelve, pereg a szellemessége, mondatai cikázva csapódnak a hallgatóra, mint a villámlás. A női főszereplő T. Mátray Erzsi, a színház nagynevű, nagyhírű és nagyképességű drámai művésznője. Roxane szerepében

A kadétek is indulnak a spanyolok ellen! (Kovács Károly és Unglíváry László)

Délibáb

Cyrano — Kiss Ferenc

Roxán — T. Mátray Erzsí
(Pérelj rajza)

Az utolsó óra... (T. Mátray Erzsí, Kiss Ferenc)

Ő is bemutatta, hogy mit lehet véghezvinni a színészboszorkánykonyha titokzatos gözöktől megszállt és dugig telített műhelyében. Szép beszéde valóságos zenei kompozíció. A mélyvörös foltjékben szinte kábultan, félig hűnyt szemmel hallgatja az ember szavainak zengését, bűgását, kacagását. A szerelmes trió harmadik tagja a szép, de kissé nehézkes nyelvű Christian, akinek a szerepében a fiatal Ungváry Lászlót láttuk. Színesi munkája minden díszetlet megérdemel. Christianja kiforrott, lelkiismeretesen átgondolt alakítás. Különösen az „erkélyjelenetben”, a dadogó szerelmi vallomásban mutatkozott meg rátermettsége és finom érzéke a komikum iránt, mely visszatartja őt attól, hogy komédiázássá túlozza a jelenetet. Ki-

Christian — Ungváry László
(Pérelj rajza)

Menjen baba a táborból! (T. Mátray Erzsí és Kovács Károly)

A két jóbarát : Christian és Cyrano

emeljük még Kovács Károly nevét a többi közül. Alakítása férfias, reprezentatív és a szerep erőszakos katonafiguráját jellemes és helyenként visszataszító valódiságában vetítette. De minden szereplő kitelt magáért Edmond Rostand darabjában. M. Iványi Irén, Bodnár Jenő, Szabó Sándor, Juhász József, Ónody Ákos, Várkonyi Zoltán, Pataky Jenő, Naszódy

T. Mátray Erzsi és a komornája, M. Iványi Irén

párizsi. Ugyanilyen büszkék lehetünk Abrányi Emil fordítására is. Nem egyszer hallottuk azt a — természetesen jókora adag sovinizmussal fogalmazott — mondatot, hogy a „magyar fordítás szebb, mint a francia eredeti.”

Sok-sok ilyen előadást kérünk, várunk, sőt joggal követelünk a Nemzeti Színháztól. (H. A.)

A szolganépség: Bodnár Jenő és M. Iványi Irén (Nemzeti Színház: „Cyrano de Bergerac”)

Délibáb

Sándor és Turgonyi Pál a kisebb szerepekben is maradandó alakítást nyújtott.

A rendezés munkáját Németh Antal dr személyesen végezte a Comédie Française hagyományai szerint. A jelenetek beállítása és a szereplőknek adott utasítások teljesen megfelelnek a franciás elképzeléseknek. És bátran büszkélkedhetünk azzal, hogy a magyar előadás van olyan jó, mint a legeslegjobb

Waldbauer
estje és D
m

Csajkov
hallott
a D-moll
Waldbauer
jének bev
lehetetlen
képűen
ritkán le
ezért a ze
szívesen
sorsra ér
Utána E
G-dur q
ajándékb
finomság
lyen átér

A mű
ben Sch
Es-dur
lett vol
ebben a
goramfiv
akadályo
Zeneaka
nek tör
hangossá
sajnos,
a négy
nekünk,
pán a
pedáloz
jutott.

A E
a beteg
Dohnán
A mest
dén és
és híve
részésít
egy ze
átírt E
az est
Budape
szott
ziája v
rich Z
gyelme
kodáss
séggel

Déli

Zene

Waldbauerék 4-ik bérleti estje és Dohnányi a Filharmónia élén

Csajkovszkij igen ritkán hallott flórenci emléke, a D-móll vonóshatos volt Waldbauerék legutóbbi estjének bevezetője. Ezt a kissé lehetetlen, képekkel nagyképién túlsúlyolt művet ritkán lehet hallani és ezért a zene minden barátja szívesen fogadta a jobb sorsra érdemes erőfeszítést. Utána Beethoven tündéri G-dur quartettjét kaptuk ajándékba, utólérhetetlen finomsággal, gonddal, mélyen átértzett művészettel.

A műsor második felében Schumann csodálatos Es-dur zongoraötösét kellett volna hallanunk, ha ebben a közreműködő zongoraművészre meg nem akadályoz bennünket. A Zeneakadémia nagytermének történetében páratlan hangosságával azonban, sajnos, teljesen elnyomta a négy vonóshangszert s nekünk, hallgatóknak csupán a fortissimo végpedalozott zongoraszólama jutott...

A Filharmóniát újra a betegségéből felépült Dohnányi pálcája vezette. A mester frissen, könnyedén és elegánsan vezényelt és hívei lelkes ünneplésben részesítették. Az Eroica és egy zenekarra érdekesen átírt Bach-toccata mellett az est fénypontja Debussy Budapesten még nem játszott nagy zongorafantáziája volt, amelyet Ticharich Zdenka mesteri felegyelmezettséggel, tartózkodással és érett egyszerűséggel tolmácsolt. (B. L.)

Délibál

Ünnepi dísz

A markotányosné

FEDÁK NAGYASSZONY...

A „Gyergyói bál”-ban Fedák Sári az 1848-as szabadságharc idejében élő nagyasszonyt játszik. Impozáns, gyönyörű megjelenés. A szerephez még igazi Fedák-szívet is ad s istenáldotta nagy tehetségét. Van is sikere olyan, hogy csak győzze elviselni.

A nagyasszony-megjelenéshez nagyban hozzásegíti a kosztümtervező is. Káprázatosan szép ruhákat tervezett Fedák Sári részére. Képeinkben Fedák öt kosztümjét mutatjuk be.

Estélyi

Utiruha

Egyszerű háziruha

KI MIRE KÉSZÜL?

Javában dúl a színházi szezon és mégis észrevehetjük, hogy egy-két elsővonalbeli színészünk neve hiányzik a színlapokról. Vannak, akik nemrég fejezték be valamelyik darabbeli szereplésüket, de vannak közöttük olyanok is, akik már jó ideje pihennek.

Megkérdeztünk néhány kitűnő pesti művészt, hogy mire készül, mik a legközelebbi terveit.

A válaszokat átadjuk a közönségnek.

BULLA ELMÁT

Vadászkürtbeli szobájában délutáni álmából zavarjuk fel. Valószínű mérges is ránk ezért egy kicsit, mert egyetlen szenvedélye a délutáni alvás és mi ebben háborgattuk meg őt.

Bulla Elma

— Rövidesen befejezzük a „Nehéz ma férjhez menni” előadásait. Ettől kezdve egy kis időre szeretnék magánember lenni. A szüleimhez utazom Pöstyénbe. Már egy éve nem láttam őket. Ugy volt, hogy a Madách Színházban is fellépek, de sajnos, nem vállalhattam a szerepet. Ha Pöstyénből visszajövök, a filmműterembe vonulok be dolgozni.

DAYKA MARGIT

— Egyelőre nincs különösebb tervem. Legközelebb újra a Madách Színházban lépek fel az „Uccai ismeretség” című darabban. Néhány vidéki vendég-szereplésre is meghívtak. Még nem tudom, melyiket fogadom el. Filmesekkel is tárgyalásban vagyok és lehet, hogy rövidesen megállapodást kötök egy film eljátszására. Most írják számomra a forgatókönyvet.

Dayka Margit

KARÁDY KATALINT

két tárgyalás között kérdezzük meg.

— Még dolgozunk a „Tál lencse” külső felvételein és hamarosan elkezdjük a következő Zilahy-filmet. „Valamit víz a víz” a címe. Érdekes új szerepet kaptam a Vig-színháztól is. A Vaszary-darab után kerül sorra a darab. Egy szép asszonyt játszom, aki össze-vissza boldítja a férfiakat, de szívében ártatlan s csak a férjét szereti. Régen Göthné játszotta a „Feltékenység”-nek ezt a sze-

Karády Katalin

repét. Már tanulom is a darabot, Hegedűs Tiborral kettesben.

LUKÁCS MARGITOT

gyönyörű, új, pasarétiúti lakásában keresük fel a rövid interjú ügyében.

Lukács Margit

— Sok érdekeset nem mondhatok, mert egyelőre a Városi Színház foglalja le minden időmet. A Nemzeti Színház vendégjátéka keretében játszom ott. Készülünk a „Csongor és Tünde” előadásaira és január végén a Pészekben lépek fel egy vígjátékban, melynek „Egy asszony, akinek túlkicsi a szíve” a címe. A pécsi művészeti hetekre is leutazom.

PÁGER ANTAL

ezeket felelte kérdésünkre:

— Már egy hete dolgozom az új filmemen. Egyéb tervem nincs. Sem színházzal, sem filmgyártókkal nem állok egyelőre tárgyalásban. Pihenni akarok.

Páger Antal

SIMOR ERZSIT

csak a filmműteremben lehet megtalálni. Hajnaltól éjfélig dolgozik. Két műteremben is dolgozik egyszerre. Autóval rohan egyik felvételtől a másikra. Az autóba ülünk mellé és kérdezzük.

— Saját szemével láthatja, hogy mit dolgozom. Ha befejezem az egyik filmet, már kezdem is a másikat. Színházban csak tavasszal játszom újra. A Madách Színházhoz szerződtem a „Barátok” című darab főszerepének eljátszására.

Simor Erzsit

SZÖRÉNYI ÉVA

panaszokodik:

— Egy perc pihenésem sincs. A Városiban játszom, három filmem csak nemrég készült el. A „Sárga rózsá”, „Beáta és az ördög” és az „Elkésztett levél” kerül rövidesen bemutatásra. Ezenkívül rádiószereplés és a sok-sok egyéb tanulnivaló foglalja le minden időmet. Remélem, hogy rövidesen a Nemzetiben is sorra kerülök.

Szörényi Éva

egedüs

keres-

nem
gyelőre
oglalja
Nem-
játéka
ott.
gor és
és ja-
zekben
ékban,
szony,
szíve'
vészeti

ntal

alálni.
emben

Erzsi

rosiban
filmem
ült el.
, Beáta
, Elké-
videsen
enkívül
sok-sok
oglalja
Remé-
sen a
erülök.

libáb

Bátran mondhatjuk, hogy századunk legdivatosabb zenei műfaja a sanszon. A rádió, a gramofon, a zenekarok zúgják, búgják, síktják az érzelmes, fájdalmas vagy könnyed szövegű dalokat, sanszono-
kat. Az énekesnők között már külön sanszon-specialisták nevelődtek, akiknek egyik legkiválóbb képviselője Nagykovácsy Ilona. Búgó gordonkahangja zeng a dalaiban, mint az orgonán a „vox humana”. A szíve, a lelke mélyről énekel és ezt a közönség is érzi és érti. Ezért népszerű Nagykovácsy Ilona és ezért szereti a közönség.

1. A virág nyílik az asz-
talon.
Minden nap tárva az
ablakom.

2. Érzed? a szívem érted
dohog...
Jöjj! Legyünk hát
boldogok!

Éneklő Nagykovácsy Ilona

3. A nap úgy ragyog s a
két károm
Integet feléd az ablakon

4. Itt van a nyár.

5. Hát jössz-e már?

6. Várom rád...
Vágyam, szívem szép
álma csak te vagy.
El ne hagyj!

7. Várom rád...
Könnyesen, lázasan
jöttötet lesem.
Kedvesem.

8. Tudod jól, hogy fáj
nélküled
Minden perc.
Minden pillanat

9. S ha nem jössz.
Akkor is — vár-
talak...

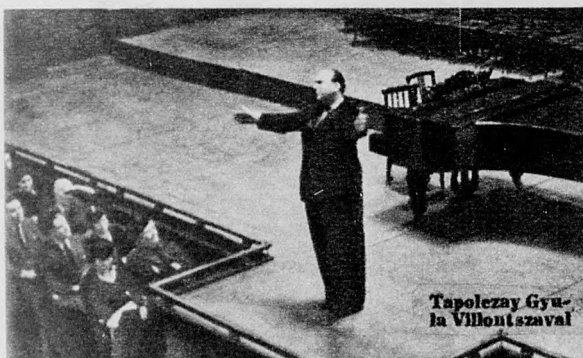
A KULISSZA MÖGÖTT

Kolozsvárott osztatlan nagy siker jegyében zajlott le Fülöp Sándornak, a színház sokoldalú és népszerű táncoskomikusának rendezői vizsgája. A kolozváriak kedvence a „Fehérvári huszárok” című Erdélyi-operettel rendezte nagyvonalúan és öllelesen s a színeszek természetesen ritkán tapasztalható szép telkesedéssel igyekeztek sikerre vinni kolégájuk elgondolásait. Fülöp Sándort egyébként rövidesen megismeri a főváros közönsége is. Eggedülálló babaszíntársulatával rövidesen bemutatkozik Budapesten is, hogy 5—8 éves pöttöm gyermekekkel előadja a „Gül Baba” című operettet.

Nagysikerű Ady-Villon művészet volt vasárnap este a Zeneakadémián. Megérde-

Hegedűs Éva nagy sikerrel szerepelt az Ady—Villon esten

Tapolezay Gyula Villontszával

A Vígyszínházban megkezdték a Vaszary - darab próbáit.

Vaszary Gábor (háttal), Perényi László, Tolnay Klári, Bihary József

mell komoly ünneplésben részesítette Pest irodalompartoló közönsége Fellegi Teri, Hegedűs Éva, Nagykovácsy Ilona, Neményi Lili, Lendvay andor és Tapolezay Gyula szavatait és énekszámait.

Novágh Gyula igazgatótól, a székesfővárosi Népművelési Bizottság vezetőjét érdemei-

nek elismerésképpen a kormányzó tanügyi főtanácsossá nevezte ki. Novágh Gyula járadhatatlan buzgalommal, hozzáértéssel, odaadással irányítja már hosszú ideje Budapest iskolán kívüli művelődését. A Szabadegyetem, a Székesfővárosi Zenekar megalapítása, a Magyar Művelődés Háza sikeres vezetése mind az ő nevéhez fűződik.

Az „Ars Hungarica” a Pátria klubban műsoros teadélutánt rendezett. A nagysikerű műsorban Jeretzián Esperance szavalta Ámon Ágnes verseit, Bán Nóra, Kántor Béla és Vaad Ferenc lépett fel.

Tihanyi Vilmos, aki egyike Magyarországnak legképzettebb és legsikeresebb

A KULISSZA MÖGÖTT

T KULISSZA MÖGÖTT

A Hungária-ballett önálló estét rendezett a Magyar Művelődés Házában

multjú rendezőinek, az év elején itthagytá Budapestet és Szegedre szerződött, hogy az alföldi metropolisz színházi kultúráját szolgálja. Mint köztudomású, azóta Nagyváradra is leszerződött főrendezői minőségben s most állandóan Szeged és Nagyvárad között pendlik. Jelenleg január 14-ig Szegeden tartózkodik, ahol a februári műsort készíti elő, de 14-én már Nagyváradon lesz, ahol Ságody József és Illiczky László „Judit kapitulál” című zenés vígjátékát készíti elő a bemutatásra.

Érdekes cikkel láttunk az egyik hétfői lap színházi rovatában. A második vonalbeli színészekről írt össze valamit a cikkíró és ezek között Tolnay Klárival kezdte a sort. Nagyon ismerős lehet az illető a színházi

Vince Márton, a kitűnő diszlettervező tragikus körülmények közt meghalt

világban és még nagyobb hozzáértéssel íélheti meg mindenki öröme, főként pedig vidulására, a művészek színészi képességeit, ha Tolnay Klárit (és Turay Idát is!) a második vonalba állítja. Tévedések elkerülése végett közöljük az illető úrral, hogy Tolnay Klári szőkehajú, karesú színésznő, aki csak legutóbb is a „Tóparti látomás” és az „Egy fillér” főszerepét játszotta. Hálha összelévesztette valakivel...

Pataky Miklós és Pálóczy László az Andrásy Színház bravuros „beugrót”

T KULISSZA MÖGÖTT

Összinté sorok

... Érdekes beszélgetésnek voltunk fültanui az egyik magánszínház bemutatóján. A filmgyártás kiváló minisztériális irányítója beszélgetett a filmélet közismert, nagyszerű vezetőivel. Hogy miről beszélgettek? Egyszerűen arról, hogy, ha a bemutatott darabot filmre vinnék, biztos bukás lenne. Néhány percig eltöprengetek azon, hogy a közönség olyan keveset kíván a színházról és olyan szigorú szemmel nézi a filmdarabokat...

Sajnos ez a helyzet! Színházainkban táblás házakat vonzanak a giccses s ugyanakkor sokszor a legművészeiből szándékú magyar filmek is közepes sikerrel futnak. Talán az élő hús és vér igézete váltja ki ezt a megmagyarázhatlan színvakságot, talán valami más tömeglélektani tény... Erről sokat vitatkozhatnánk! S ezzel szemben mi a helyzet a másik oldalon? A magyar filmgyártás örvendetes jubileumhoz érkezett: a napokban mutatták be a „Dankó Pista” című nagyszabású, izig-vérig magyar filmet, mely, mint a 200-ik magyar film, betetőzése annak az impozáns sornak, amelyet néhány év alatt a magyar akarás és magyar munka épített fel.

Sok okos és oktalan hozzászólás hangzott el az egyes filmekről, még több jogos és jogtalan kritika boncolta azokat, de végeredményben — távol minden elfogultságtól — meg kell állapítanunk, hogy a magyar filmgyártás átlageredménye kielégítő. A mai, fiatalságában is megfiatalodott, megmagyarosodott filmművészet helyes irányban halad. Léptei már-már magabiztosak és megnyilatkozási formáján kétségtelenül felismerhetők az igazi, nemzeti értelemben is nemes filmművészet jegyei...

d.f.

Babos Pécir

Lakatos Éva

Finta Gyöngyi

Sándor Éva

Diviátzky Ill

Csűrös Margit

Vass Ida

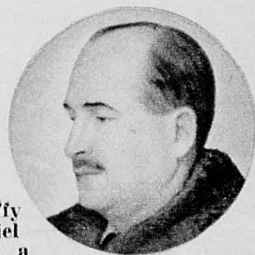
INDUL A KOLOZSVÁRI FARSANG

Két évtizede nem volt olyan vidám, színes és mozgalmas farsangja Kolozsvárnak, mint az idei. A hosszú lidércnyomás alól felszabadult lelkek boldogan és zavartalanul sodródhatnak bele az első magyar bálók gondúzó forgatagába. Szabadon játszhat a cigány, a csárdásoknak nem állja útját idegen hatósági közeg

s misem természetesebb, a hölgyek kivétel nélkül takaros magyar díszben, az ifjak pedig zsinóros, Petőfi-nyakkendős ünneplőben vonulnak fel a bálakra. A régi békebeli bálók hangulatának felelevenedését ígéri a kolozsvári farsang küszöbönálló legnagyobb báljai, a hagyományos Mária Valéria-bál, amely az elsőbálozók bemutatkozásának számít, az atlétabál, a szépasszonyok mulatsága, a Kaszinó bálja, a legüríbb dárídó és végül az idén első ízben megrendezésre kerülő KEAC-bál, amelyet az új és mégis régi kolozsvári magyar egyetem rendez. Ezek a kislányok pedig, akiknek képeit bemutatjuk, azok, kik a legtöbb báli cipelót koptatják el a kolozsvári farsangon, de ha megkérdezed őket, mégsem erre büszkék, hanem arra, hogy nékik adatott meg a szerencse, elsőül nyitni bált déleleg magyar honvédtisztekkel az ismét magyarrá lett Kolozsváron. (bey.)

Bánffy Dániel báró, a boldog apa

BÁNFFY-ÖRÖM, MAGYAR ÖRÖM...

Kolozsvári tudósítónk jelenti, hogy 1941 január 2-án délután öt órakor báró Bánffy Dánielné, földművelésügyi miniszterünk felesége egészséges gyermeknek adott életet. A kis újszülött a negyedik gyermek már a Bánffy Dániel-családban. A család öröme az egész magyarság őszinte öröme is és az egész magyar nép szerencsekívánságokat küld a nagynevű erdélyi magyar család boldogságához.

Tente baba tente!... Eszter ringatja álomba az új jövevényt

A négy Bánffy-esemete: Katinka, az újszülött, Eszter és Júlia (Kovács Jenő felv.)

Délibáb

Budocsey László igazságügyminiszter (karosszékben) a táncolókat nézi

ÁRI

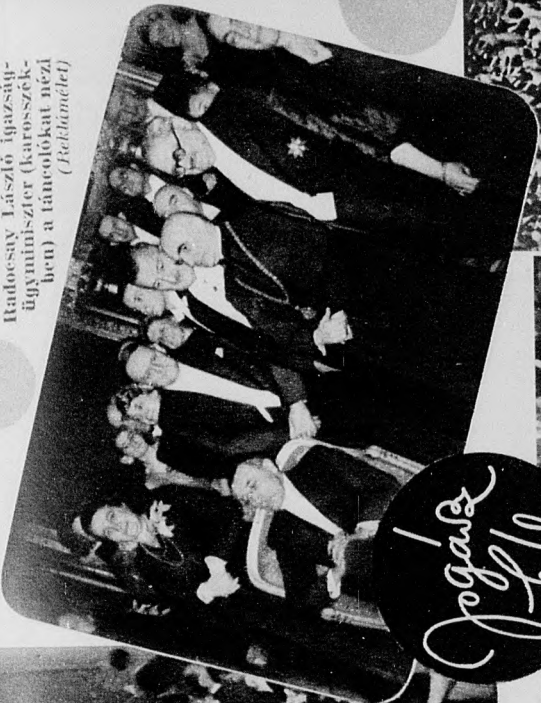
lyan
s far-
at az
s alól
an és
bele
dűző
szhat
nem
közeg
disz-
onul-
edtét
gyo-
ának
bálja,
erülő
etem
azok,
de ha
nékik
nyvéd-
(bey.)

M,
M...

nk je-
ar 2-án
báró
föld-
terünk
gyer-
A kis
gyer-
Dániel
öröme
szinte
sz ma-
vansá-
gyneví
ad bol-

libák

Radosay László igazság-
ügyminiszter (karosszéke-
ben) a táncolókat nézi
(Reklámélet)

Legremekőbb
volt a esárdás

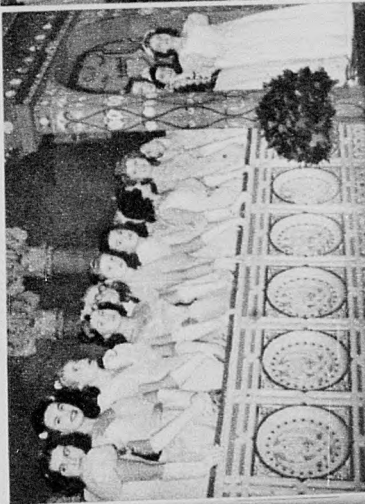
Hagyogó
hangulat

Jogász
Férfi

Táncol a fiatalok (Reklámélet)

Táncra indulnak a Jogászbal nyitópárjai
(Magyar Filmiroda felbőlelé)

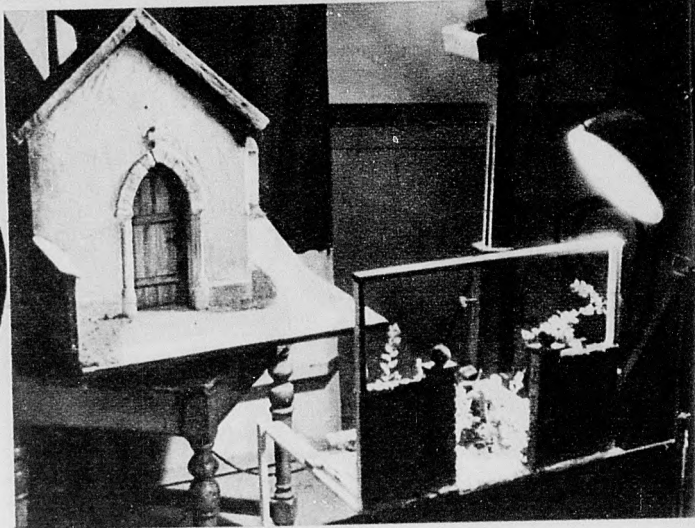

Erdélyi elsőbűltos leányok, Valamennyi
szépségkirálynő lehetne (Reklámélet)

Készül a film nagyjelenete

**„AQUA VITAE”
AVAGY
A HALÁL BOSSZUJA —
KESKENYFILMEN**

A három szereplő:
a halott, a tudós és a halál

A temetőjelenet díszletei

Az „Aqua vitae” grand-guignol film és határozottan állítjuk, hogy eme műfaj kedvelői előtt, mint nagy filmnek is szép sikere lenne. Ime a meséje: középkori kastélyában, régi foliánsai, titokzatosan sís-tergő lombikjai között él az ősz tudós, aki a nagy varázsszert az „Aqua vitae-t szeretné megtalálni, amellyel a holtakat életre kelti. A tudós sokat sétál a temető sírkeresztjei között, mégtöbbet kutat pergamentlapon könyveiben és rá is bukkan a nagy titokra. Az ősi kastély falában elrejtve megtalálja a varázs-

Délibáb

Az elmúlt hét egyik napján az Amatőr Filmesek Egyesületében érdekes filmbemutató zajlott le. Ujságírókból és amatőrfilmesekből álló közönség előtt bemutatták az „Aqua vitae” című színes keskenyfilm, melynek felvételeit a magyar amatőrfilmes gárda egyik legtehetségesebb tagja, Vásárhelyi István készítette.

Ennek a színes kis keskenyfilm remeknek a főszerepeit, nem élő színészek, hanem bábok alakították, melyek Bérczi Tibor páratlanul ügyes keze alól születtek napvilágra.

szer rec-
nek útm-
ján ne-
szíteni a
ben mo-
a halál
ket tud-
hogy ne-
ge a so-
nak. A
ez nem
sza. A
készül,
megy
ahol n-
sóban
halott.
grand-g-
rázssze-
adja, a
kel. A
már az
legyőzt
amikor

A fil-
jelen-
halál

megy
táma
tudós
kegy-
meg
hogy
csoda
recep-
get i-
guign-
közö-
taps-

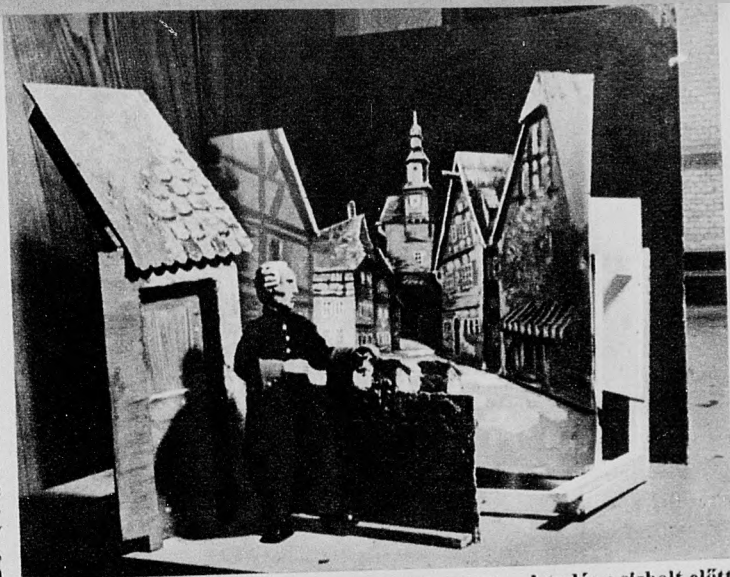
A t-
umá-
élet

Dé

nap-
esek
film-
ság-
esek
előtt
a vi-
keny-
teleit
s gár-
esebb
stván

kes-
a fő-
színe-
ala-
zi Ti-
keze
lágra.

szer receptjét, melynek útmutatása alapján nekiáll elkészíteni az italt. Közben meg-megjelenik a halál, aki olyasfélét tudat a tudóssal, hogy nem lesz jó vége a sok pancsolásnak. Ám a tudóst ez nem riasztja vissza. A csodaszer elkészül, a tudós lemegy a kriptába, ahol nyitott koporsóban ott fekszik a halott. Most jön a grand-guignol. A varázsszert a tudós beadja, a halott életre kel. A tudós már-már azt hiszi, hogy legyőzte a halált, amikor a csontrem

A tudós a sírbolt előtt

szerzőknek, akik mindenben meg is érdemlik ezt a gratulációt. Olyan tökéletes tisztaságú képeket láttunk, a színes felvételek annyira plasztikusak, hogy a kis film elkészítése magasan felülmulja az amatőrunka kezeit. A remek kis díszleteket Németh Nándor készítette. Ez a keskenyfilm egyébként a IX. Nemzetközi Amatőr-filmverseny abszolút győztese és nyertese az V. Szent István kupa versenynek is.

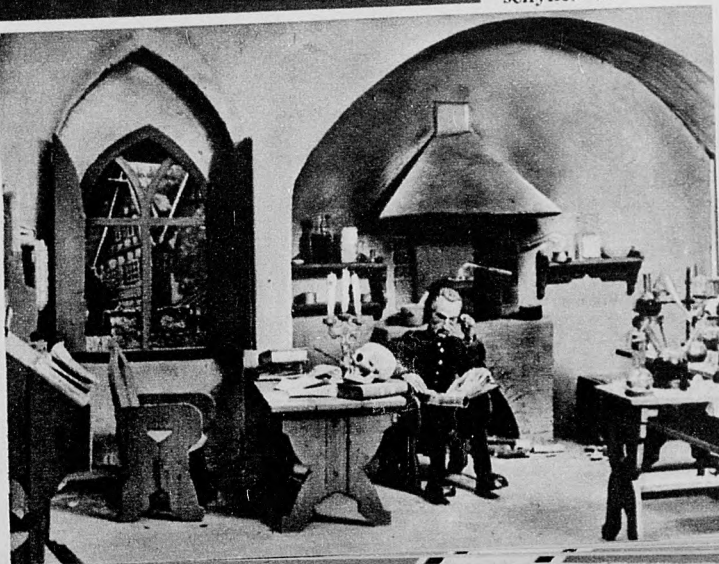

A film legdrámább jelenete. (A tudós, a halál és a feltámasztott halott)

megjelenik és a feltámasztott halottal a tudóst megöleti. A kegyetlen halálnak még arra is van ideje, hogy elhamvassza a csodaszer megtalált receptjét s ezzel véget is ér a kis grand-guignol remekmű. A közönség lelkesen tapsol és gratulál a

A tudós laboratóriumában töpreng az élet és halál titkain

Déliabáb

zletei

grand-
ározo-
ne mű-
mint
o sikere
e: kö-
n, régi
an sis-
zött él
a nagy
qua vi-
tálalni,
t életre
at sétál
tjei kö-
tat per-
eiben és
titokra.
ban el-
varázs-

libáb

Herzeg Ferenc, Turay Ida, Polgár Tibor és Hamza Ákos a „Gyurkovics-fiúk” békebeli mulatójának páholyában (Hamza-film)

A magyar mozilátogatóközönség óriási érdeklődése mellett mutatták be az „Egy esők és más semmi”-t. Fordulatos meséje és kitűnő szereplőgárdája a biztos siker felé hajtja a filmet. Olyan ez a film, mint egy gusztusosan tállalt esirkepapríkás az éhes ember gyomrának: jóízű és még elfogyasztás után is sokáig a szánkban marad az íze.

A két főszereplő Tolnay Klári és Jávor Pál. Úgyes, tehetséges kettős, amely már több filmben bebizonyította tudását. Az „Egy esők és más semmi”-ben saját magukat mulják felül. Kedvesek, aranyosak. Annyi jókedvvel, ötletességgel játsszák szerepüket, hogy az ember nem tudja melyik jelenetüket tartsa a legjobbnak, a legszebbnek és a legkedvesebbnek. De Peéry Piri, Ötvedy Zsóka, Rajnay Gábor és Pataky Jenő is kitesz magáért.

Mae Murray, Alice Faye és Richard Greene a „Szerelmem hajója” című filmben az első gőzhajó modelljét nézik

(Fox f.)

Herzeg Ferenc a békebeli orfeumban

Herzeg Ferenc kilátogatott a Hunnia-filmgyárba, a „Gyurkovics fiúk” felvételeihez. Az tró jelenlétekor azokat a jeleneteket forgatták, amelyek a híres, mulató békebeli Budapest nevezetes orfeumában játszódik le. Erre a célra felépítették a műteremben a mulató

nézőterét és színpadát. Herzeg Ferenc beült a díszletpáholyba Turay Ida, Hamza Ákos, Makay Árpád és Polgár Tibor társaságában és onnan nézte végig a munkát.

Film készül Háy Jánosról

Kodály Zoltán klasszikus magyar operájából, a „Háy János”-ból film készül a Palatinus filmvállalat produkciójában a Hunnia Filmgyárban. A reprezentatív magyar filmnek készülő újdonság szövegkönyvét Harsányi Zsolt, Paulini Béla és Bán Frigyes, a film rendezője írják és a tervek szerint Páger Antal fogja alakítani Háy Jánost. A Palatinus filmvállalat ezzel a legújabb magyar filmjével kapcsolatosan érdekes személyi meglepetést tartogat.

Befejezés előtt az „Elkészt levél”

Az „Elkészt levél” című új magyar film forgatását befejezték ugyan, de ez még távolról sem jelenti azt, hogy a film a közönség elé kerülhet. A különféle laboratóriumok útvesztőjén keresztül az előhívókamrák és vágószobák mélyén most közeledik a befejezéséhez a film, amelynek kópíáját néhány napon belül már levetíthetik. Az újdonságot Rodriguez Endre rendezte, főszerepét Uray Tivadar, Szörényi Éva, Kiszely Hona és Felcky Sári játsszák.

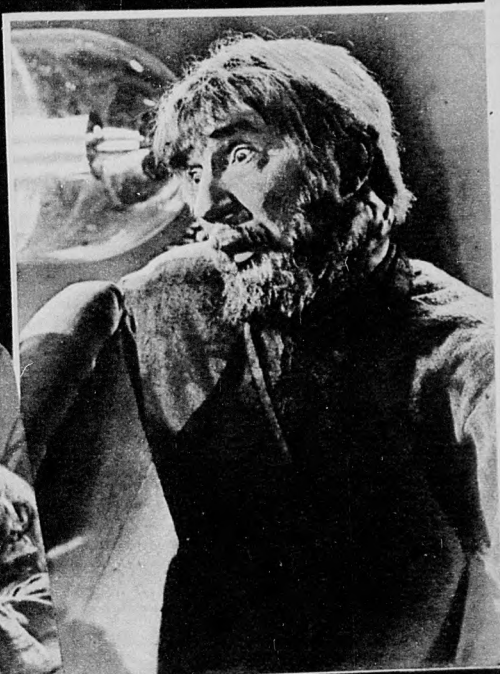
FRANKENSTEIN FIA

Világszerte fogalommá vált a moziközönség előtt a Frankenstein név, amelyhez hátborzongató emlékek fűződnek. Az új Frankenstein-filmben a legfantasztikusabb borzalmak arzenálját gyűjtötték össze s a rémdrámák négy leghíresebb sztárja,

**BASIL RATHBONE, BORIS KARLOFF,
LIONEL ATVILL és LUGOSI BÉLA**

gondoskodik arról, hogy ezek a borzalmak jótékony izgalmat keltsenek a közönségben

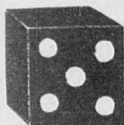
BEMUTATTA A CITY

Délibáb az új filmekről

A DÉLIBÁB minden befolyástól mentes őszinte véleményt közöl a bemutatott filmekről. A filmeket a kocka pontjaival osztályozzuk. Minél jobb a film, annál több pontot kap. Hat pont a legjobb osztályzatot jelenti, egy pont a legrosszabbat. Kétszer hat pontot csak a legtökéletesebb filmeknek kaphat.

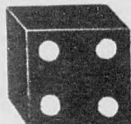
ELADÓ BIRTOK

Jóízű, magyaros!

A földjéhez olthatatlan szerelemmel, szenvedélyesen ragaszkodó, izig-vérig magyar úr regénye az „Eladó birtok”, amelynek szövegkönyvét Mikszáth Kálmán után Harsányi Zsolt írta. Egy letűnt kornak elsüllyedt békebeli világát tárja fel élethűséggel, Bánky Viktor szakavatott, izléses, öleles, stílusos rendezésében a jól sikerült filmvázlatot. Egymást érik a jóízű, kedves jelenetek s Mikszáth kifogyhatatlan humora, joviális kedélyessége végigkíséri a Felvidéken lejátszódó fordulatos, érdekes cselekményt s megaranyozza a film kockáit. A rendező meg tudta teremteni a korszak magyar levegőjét s a kitűnő színészek egész sorával keltette új életre Mikszáth Kálmán jellegzetes magyar figuráit. Páger, a fiatal földesúr szerepében Bors Istvánhoz mellő. Szelecsky Zita bájos és kedves dzsentrilány, aki a jól végződő szerelmi bonyodalmat okozza. Toronyi Imre igazi eladósodott városi úr, aki a kassai Schalkház-ban szórja a pénzt a cigányoknak. Mihályffy Béla a jószágos nagybácsi, Pethes Ferenc remek kocsisfigura, Köpeczki-Boócz Lajos markánsan szívtelen takarékpénztári igazgató, Vaszary Piroska és Gobbi Hilda is kitűnő a két nagynéni szerepében, Pataky József pedig klasszikus parasztagazda. A falusi lakodalmas jelenetekben és a kukoricahántásnál igen jól szerepel a gyöngyösbokréla egy csoportja s Fráter Loránd gyönyörű dalai sem tévesztik hatásukat. Az „Eladó birtok” nyeresége a szépen haladó magyar filmgyártásnak. (K. I.)

UDVARI BÁL

Deanna Durbin bűbájos

Igazi, amerikaiba oltott bécsi történet, imitt-amott magyarkodó körítéssel. Az angyali Tolnai Ilonka — azaz Deanna Durbin — szerelmének történetét, egy vásári planétás jóslatának beteljesedését kapjuk, a régi jó Bécs szirupos, süteményes, keringős és császársz világával összehabbarva. Egészen újszerű dolgot mi sem vártunk, de azért nem hittük volna, hogy ilyen ezerszer megírt, ezerszer megjátszott operettet hoznak az Új Világból — ma, anno 1941. Pedig a jó amerikaiak ugyancsak igyekeztek. A díszletek, különösen a kitűnően felépített szilágymegyei magyar falu, nagyon tetszettek. A csárdást pedig úgy táncolja ez a kedves amerikai kislány, hogy tanulhatnának tőle még az itthoniak is. Végkimerülésig! Henry Stephenson, I. Ferenc József szerepében a családásig hű volt. Az új amerikai amorozó — Robert Cummings — semmi különös. T. T.

Két rövid filmújdonság

Az „Igy játszok ti!” című rövid Pethes-filmre újra vissza kell térnünk. Olyan sikerrel futott egy héttig a Belvárosi Híradómoziban, hogy a körüli is kedvet kapott rá és műsorára tűzte. De meg is érdemli a film ezt a megbecsülést. Pethes a humor, a paródiázás és a színjátszás olyan mestere, hogy párját az egész világon alig találhatjuk, Pethes mellett a film megszületésében igen nagy érdeme van Apáti Imrének is. A fiatal színész ötlete alapján és rendezői közreműködésével készült el a film. Így ez az úttörő vállalkozás két magyar színész tehetségének és ügyességének lesz hosszú-hosszú időnkig ékesen beszélő bizonyítéka.

A Filmirodában új, rövid, magyar játékfilm készült, amelyet a Belvárosi Híradó Filmszínház mutatott be „Látta-e már Budapestet éjjel?” címen. A filmet Dáloky János rendezte s felvételeit Fekete Ferenc készítette. Az újdonság a havas Budapestet mutatja be reggeltől éjfélig: az ébredéssel kezdődik és a vidám fővárosi éjjeli élet képeivel fejeződik be. A film még a világitási korlátozásoktól mentes, fényárban úszó Budapestről készült. Az érdekes fővárosi életkép a belvárosi Híradómoziból a körüli Híradóba kerül. (K. I.)

MAGYAR RÁDIÓMŰSOR

JANUÁR 19-től 25-ig

VASÁRNAP

január 19

BUDAPEST I.

8.00: Ébresztő. Szózat. Hang-
lemezek. 1. Kossovits József: La-
votta szerelme, szerenád (La-
votta Rezső, átirat, Bertha
István zenekara); 2. Strauss
János: A denevér, keringő
(zongoraszólo: Dohnányi Ernő);
3. Népdalátiratok Noseda Ká-
rtyó feldolgo. (Vakik Homé-
ros Énekkara, vez. Schnitzl
Gusztáv); 4. Drdla: Emlék, he-
gedűszólo (Jancsin Ferenc); 5.
Zöld erdőben, magyar népdal
Kodály Zoltán feldolgozása-
ban (Medgyaszay Vilma); 6.
Grieg: Solvejg dala (Géczy Bar-
nabás zenekara); 7. Kacsóh-
Heltay: János vitéz: a) Kék tó,
tiszta tó; b) Kukorica közt szü-
lettem (Kalmár Pál); 8. Lehár:
Luxemburg grófia, keringő
(Géczy Barnabás zenekara); 9.
Eröss Béla: Nem szabad soha
visszanézni, dal (agyafalvi He-
gyi István verse, Rácz Vali); 10.
Repülj fecském, dal (Magyar
Imre cigányzenekara); 11. a)
Ha meguntál kis angyalom sze-
retni; b) Jó annak, ki feleséges,
hallgató és csárdás (Cselényi
József); 12. a) Vett a rózsám
pántlikás kalapot; b) Sudár
magas; c) Sárga rigó, sárga
csikó, csárdások (Cselényi Józ-
sef).

8.45: Hírek.

9.00: Unitárius istentisztelet a
Kohary uecai templomból.
Prédikál Szent-Iványi Sándor
lelkész.

10.00: Református istentisztelet a
Kálvin téri templomból. Prédi-
kál Muraközy Gyula lelki-
pásztor.

11.00: Egyházi ének és szent-
beszéd a Szent Domonkos-
rendi plébániatemplomból. A
szentbeszédet mise előtt P. Ba-
dalik Bertalan tartományi fő-
nök mondja. Énekel a templom
enekkara Béni Fülöp vezetésé-
vel.

12.20: Időjelzés, időjárás- és víz-
állásjelentés.

12.30: Székesfővárosi Zenekar.
Vezényel Rajter Lajos.

1.05: „Rádiókrónika.“ Elmondja
Papp Jenő.

1.45: Hírek.

2.00: Hanglemezek.

3.00: „Gazdaközönség és a föld-
művelésügyi közgazgatás.“ Pa-
taky Ernő dr. miniszteri osz-
tálytanácsos előadása. A föld-
művelésügyi minisztérium rá-
dióelőadásorozata.

3.30: Szalónótás.

3.50: „Udvarhelyi rózsák.“ Be-

czássy Judit elbeszélése. Fel-
olvasás.

4.30: „A falu kútja.“ Papp Fe-
renc dr. előadása. Közművelő-
dési előadásorozat.

5.00: Hírek magyar, szlovák és
ruszin nyelven.

5.15: Hóvéd műsor.

6.00: Csanády György verseiből
ad elő.

6.10: „A puszta télen.“ Horti
Lajos magyar nótákat énekel,
kíséri Lakatos Tóni és Misi
cigányzenekara. Dalok: Kondo-
rosi csárda mellett; Juhászle-
gény, szegény juhászlegény;
A bugaci csárdában, ecet ég a
lámpában; En vagyok a kun-
sághi; Debrecennek van egy
vize; Húzd rá te cigány; Az én
kedves apám; Jaj de szépen
esik az eső; Bozzant csárda;
Édesanyám is volt nekem;
Hortobágyi pusztán fúj a szél;
Bogar Imre notája; Nem lop-
tam én életemben; Megismerni
a kondást.

7.00: Hírek magyar, német és
román nyelven.

7.20: Sporteredmények.

7.30: „Csodálatos büleső.“ Hang-
játék. Irta Babay József. Ren-
dezte Barsi Ödön. Személyek:
Kalocsay földbirtokos — Som-
lay Artúr; Kalocsayné a nagy-
asszony — Vizváry Mariska;
János, a fiú — Patáky Jenő;
Maud, János felesége — Somogyi
Erzsi; Kati, öreg cseléd — Si-
mon Maresa; Zsóka, kis cseléd
— Márkus Margit; Raoul Dan-
duraud, az amerikai énekes —
Timar József; Hajóskapitány —
Thuróczy Gyula; Szerelő —
Bókay Ferenc; István, kocsis
— Cserző István; Bakter — Ha-
rasztos Gusztáv; Primás —
Ádám Pál.

8.45: „Festő a falun.“ Irta:
Gárdonyi Géza. Felolvassa So-
mogyi Erzsi.

9.30: Chappy tánczenekara ját-
szik.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

Dullien Klára
Bp. II. 6.30 (Várkonyi fotó)

10.00: Szórakoztató zene. Hang-
felvétel.

11.00: Hírek német, olasz, angol
és francia nyelven.

11.25: Lendvai Józka cigányzene-
kara muzsikál.

12.00: Hírek.

BUDAPEST II.

9.00: Russzin hallgatóknak.
Görög katolikus istentisztelet az
ungvári székesegyházból. Utána
közvetítés a görög katolikus
viszentelestről. Közvetítés Ung-
várról.

11.30: Szórakoztató hanglemezek.
12.05—12.35: Levente rádióelőlára.

3.05—3.30: Újpesti Magyar Pa-
mutipári Dalkör. Vezényel
Zsaskovszky József.

5.30: Russzin hallgatóknak.
Közvetítés Ungvárról.

6.00: „A finnek magyar barát-
sága.“ Irta C. Nagy Béla.
Felolvasás.

6.30: Dullien Klára hegedűl, zong-
orán kíséri Darkó Aladár.

7.00: „Egyházművészeti kérdé-
sek.“ Molnár Endre dr. a
Közép-művészeti Főiskola taná-
rának előadása.

7.20: Táncelemezek.

8.00: Hírek.

8.10: Ügetőversenyeredmények.

8.20: „Mindből egy keveset.“
Buttola Ede tánczenekara és a
Rajkók zenekara játszik.

9.10: „Ártatlanul elítélve.“ Ir-
ta Báth-Végh István. Felolva-
sás.

9.30: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

8.00—9.00: Azonos Budapest I.
műsorával. (8.45-kor hírek.)

9.00: Egyházi ének és szent-
beszéd a kassai Szent Erzsébet
székesegyházából. A szentbeszé-
det Cselényi István kanonok
mondja. Énekel a székesegyház
vegyes kara, vezényel Hemerka
Ulrik.

10.15: Evangélikus istentisztelet
a kassai evangélikus templom-
ból. Az egyházi beszédet Zsá-
kaliczky Pál, pestmezei ev.
esperes mondja.

11.15: Hírek, heti beszámoló,
műsorismertetés.

11.35: Hanglemezek. Hegedű- és
zongoraszólok.

Közben 11.45-kor: Petőfi Sándor
versei a térről. Elmondja Ma-
rossy Lajos.

12.05—12.35: Levente előlára. Át-
vétel Budapest II-ről.

12.35—12.15: Azonos Budapest I.
műsorával.

RÖVIDHULLAMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson,
9.125 kiloeikluson, 32.48 mé-
teren. Középeurópai időszámítás-
szerint éjjel 12—1.20-ig és
1.30—3 óráig.

HÉTFŐ

január 20

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00: Hírek.
10.20: „Az éretábornok.” Irta Molnár Endre. Felolvasás.
10.45: „Mindennek a nap az oka.” Felolvasás.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10: Barabás Lidia hegedül zongorakísérettel.
12.40: Hírek.
12.55: Sullak Pál énekel zongorakísérettel. 1. Grieg: Szeretlek; 2. Schumann: Lótuszvirág; 3. Liszt: Mily büvös, szent csodás; 4. Aggházy J.: Bölcsődal; 5. Tarnay Alajos: Ősz utója; 6. Lavotta Rezső: Mezei bokréta; 7. Noseda Károly: Piros rózsák.
1.20: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
1.30: A rádió szalózenekara. 1. Hadfy Hermann: Honvéd hradó-induló; 2. Adam: Pünkösdi királynő, nyitány; 3. Waldteufel: Őszi dallamok, keringő; 4. Áts Tivadar: Ne hidd azt, angol keringő; 5. Zakál Dénes: a) Ninesen abban szégyen, tangó; b) Egyet mondok, galambom, foxtrott; 6. Kálmán: Marica grófnő, egyveleg; 7. Malvezzi: Spanyol tánc.
2.30: Hírek.
2.45: Műsorismertetés.
3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
3.20: Rendőrzene. Vezényel Szöllőssy Ferenc. 1. Kraul Antal: Zászlónk, induló; 2. Suppé: Könnyű lovasság, nyitány; 3. Ziehrer: Egy rezervista álma; 4. Szöllőssy Ferenc: Katonánóták, induló.
4.15: Diákfelőra. „Természetjárás Erdélyben.” Péchy-Horvát Rezső előadása.
4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15: Pertis Pál cigányzenekara.
6.00: „Az amerikai elnökbeköltés.” Szabó István dr előadása.
6.15: Tánemezek.
7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20: Énn Marietta énekel Jazz-hármas kísérettel. 1. Salva-

- tore—Marchesi: La foletta, dal (Bródy László fordítása); 2. Ráday László: Ha fáj a szívünk, tangó (Segesdy László verse); 3. Eisemann Mihály: Álomban már, dal (k. Halász Gyula verse); 4. Sipos István—Vésey Ernő: Néha azt hiszem, slowfox (Rákosi János verse); 5. Fényes Szabolcs: Száz vágy muzsikál, tangó (Mihály István verse).
7.40: „A küszöbön álló népszámlálás.” Dobrovits Sándor dr, a Központi Statisztikai Hivatal elnökének előadása.
8.00: Az Operaház zenekara. Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Károlyi Gyula (zongora). 1. Schumann: Manfred, nyitány; 2. Brahms: II. zongoraverseny (B-dur, Károlyi). Közben kb.:
8.55: „Ki követ el árdrágitást.” Klivényi Lajos dr előadása.
9.40: Hírek, időjárásjelentés.
10.00: „Tánc, muzsika, kacagás.” Hangképek a Royal Varieté műsorából. Beszél Budinszky Sándor.
10.15: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.
11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
11.30: Szórakoztató hanglemezek. 1. Rixner: Bagatell, nyitány (Adalbert Lutter zenekara); 2. Järnefelt: Bölcsődal (John Barbiollli zenekara); 3. Moniuszko: Halka c. operából szimfónikus tánc (szimfónikus zenekar, vez. Mazurkiewicz); 4. Ketelbey: A kolostorkertben (New Light Symphoni zenekar); 5. Siede: Fátyol és csipke, keringő (Walter Klische zenekara); 6. Gadman: Alkonyatkor (bostoni zenekar, vez. Arthur Fiedler); 7. Orff: Tánedal a III. olimpiasz ünnepi játékból (ifjúsági zenekar, vez. Keetman).
12.00: Hírek.

Dohnányi Ernő

8.00

BUDAPEST II.

- 6.15: Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr előadása.
6.45: Farkas Béla cigányzenekara. Közben
7.20: „Allatfaragó székelyek.” Irta Szilády Zoltán dr. Felolv.
8.00: Hírek.
8.10: A közönség kedvelt lemez. 1. Csajkovszkij: Diótörő, virágkeringő (berlini filharmonikusok, vez. Borchard); 2. a) Si fuera un aeroplane; b) Mameia si de dejaras, spanyol dalok (Fleta); 3. Benatzky: Bécsi dal (Ich muss wieder einmal in Grinzing sein, Elisabeth Schumann); 4. Ketelbey: A kolostorkertben (teremin éterhangszerszóló, orgona- és zongorakísérettel); 5. de Curtis—Furno: Non ti scordar di me, dal (Gigli); 6. Grothe: Mindig csak álmodom, filmrészlet (Eggerth Márta); 7. Feketeszárú cseresznye népdal (Koréh Endre); 8. Leux: Ez Berlin, induló (Gécsy Barnabás zenekara). II. rész. Operettalok: 9. Suppé: A szép Galathea, nyitány (berlini filharmonikusok); 10. Strauss János: Egy éj Velenében, dal (Marcell Witt-risch); 11. Lehár: A vig özveg, kettős (Franco Lary és Ferlito); 12. Stolz: Dal a „Favorit” c. operettből (Greta Keller); 13. Friml: A csavargókirály, egyveleg (londoni szimfónikus zenekar, vez. Jack Frere).
9.10: „Magyar záradokhelyek.” Kertész János dr előadása.
9.40: Időjárásjelentés.
KASSA (259.1 m.)
10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)
11.05: „Széchenyi, Deák és Eötvös nemzetiségű szemlélete.” Orkonyi Attila dr előadása.
11.25: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
12—12.10: Azonos Budapest I. műsorával.
12.10: Hanglemezek. Zenekari művek.
12.40—5.45: Azonos Budapest I. műsorával.
5.45: „Egy tárogatós vándor-diák Késmárk felett.” Kiskun József előadása tárogatószólóval. Kb.
6.25—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.
RÖVIDHULLÁMU MŰSOR
A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilohertuson, 32.88 méterter. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

AKI SZERETI a muzsikában a derűt, az életzszerű vidámságot, annak ajánljuk, hogy hallgassa meg Balogh Pál és Liszt Nándor „Bor, tűz, kacaj” című összeállítását, amelyet a hét folyamán közvetít a rádió. Az ilyen vidám összeállítások mindig megnyerik a kö-

zönség kegyeit. A mai időkben nagyon sok vidámságra van szükségük az embereknek, akik bizonyára hálásak is lesznek a rádiónak, ha a hangszóró minél több jókedvű estét szerez nekik.

K E D D

január 21

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00: Hírek.
 10.20: Történetek az állatvilágból. A poruljárt öszvér és egyebek. Irta Nyáry Andor. Felolvasás.
 10.45: „Divattudósítás.” Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Balalajka zenekar. Közben:
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
 1.30: A József nádor 2. honvédszállásvezető zenekara. Vezető: Seregi Artur. 1. Wallace: Maritana, nyitány; 2. Pazeller: Herkulesfürdői emlék, keringő; 3. Schneider: Sláger-egyveleg; 4. Hruby: Végig a világon, egyveleg.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
 3.20: Korányi Aladár elgáncyzenekara. Közben:
 3.40: „Mit főzünk.” Háziasszonyok beszélgetnek.
 4.10: Gyermekeklután. „Magdi babája.” Hangjáték. Irta és zenéjét szerezte Kerekes Anna. Vezeti Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.
 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Szakolezay-Riepler Ernő orgonán. Közvetítés a Szent István bazilikából. 1. Perényi: Ünnepi ének; 2. Widor; Adagio; 3. Franck: Pastorale; 4. Réger: Fantázia.
 5.45: „A Zöldkereszt és a társadalom.” Johann Béla dr. álamtitkár előadása.
 6.10: A rádió szalonzenekara. 1. Auber: Ércparipa, nyitány; 2. Fridl Frigyes: Tábortűz mellett; 3. Kramer Gornl: Bovi, Rosamunda, dalkeringő; 4. Lotti: Slowfox; 5. Friml—Stothart: Rose-Marie, egyveleg; 6. Paksy József: Bécsi emlék, slowfox; 7. Fischer E.: Két zenélő vázlat.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: „Bor, tűz, kaeaj.” Liszt Nándor és Balogh Pál hangulatképe a derűs muzsikáról. Közreműködik Gyurkovits Mária és Mally Győző, az Operaház tagjai, az Egyetemi Énekhar, Vaszy Viktor vezénylésével és Oláh Kálmán cigányzenekara. Az összekötő szöveget elmondja Apáti Imre. Rendező Balogh Pál.

8.30: „A színpad esodát tesz.” Möriz Zsigmond elbeszélése.

8.55: Farkas Márta hegedül zongorakísérettel. 1. Eccles: g-moll szonáta; 2. Gluck—Kreisler: Melódia; 3. de Falla—Kreisler: Spanyol tánc; 4. Paradis: Sicilienne; 5. Hubay: Zefir.

9.20: Hanglemezek. Olasz tánczenekarak.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.00: Országos Postászenekar. Vezető: Eördögh János. 1. Kötscher: Katona-nyitány; 2. Alex: Vidám köztétek; 3. Bánáti-Buchner Antal: Tarantella; 4. Szentimrei B.: Magyar nótakalász; 5. Logodi Frigyes: Keleti jelenet; 6. Losonczy Dezső: Mozi-mozsalk; 7. Eördögh János: Kolozsvári induló.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.25: Gáspár Lajos és fia elgáncyzenekara muzsikál.

12.00: Hírek.

BUDAPEST II.

5.30: Ruszin hallgatónak. Oszuszk Mária ruszin népdalokat énekel zongorakísérettel.

6.00: Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr. előadása.

6.30: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

5.45

Johann Béla dr.
(Halmi Jelv.)

7.00: „Mai magyar szerzők.”

Bemutató hangverseny. 1. Lisznyai Szabó Gábor: a) Puer natus; b) Crucifixus (előadja a terézvárosi templom vegyeskara, vez. Kemenes Frigyes); c) Ósz; d) Bánat. Gordonkán előadja Zsámboki Miklós, zongorán kíséri a szerző; 2. Vincze Ottó: Egy fonnyadó bokorhoz; b) Ballada Iris fátyoláról (Babits Mihály versei, énekel Máthé Jolán, az Operaház tagja, zongorán kíséri a szerző); c) Pastorale (klarinét és hárfá, előadja Máthé Áron és Gémes Irén); 3. Kapi-Králik Jenő: a) Kis zongoradarabok — I. Egyedül-lét; II. Hűség (előadja Szegedi Ernő); b) Hármass oboára, fagóra és zongorára. Előadja Heinz Hugó, Tájbor Jenő és a szerző).

7.35: „Gyógyítható-e a mióma.” Salacz Pál dr. egyetemi magántanár előadása.

8.00: Hírek.

8.10: Rabaud: Éjt körmenet, szimfónikus költemény (szimfónikus zenekar, vez. a szerző). Hanglemez.

8.30: Gáspár Lajos és fia elgáncyzenekara muzsikál.

9.30: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)

11.05: „Emlékek a cseh megszállás idejéből: Az olasz katonai missziók Kassán.” Eder Elza előadása.

11.20: Hanglemezek. Magyar nóták.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12—12.10: Azonos Budapest I. műsorával.

12.10: Hanglemezek. Operagyöngyök.

12.40—6.10: Azonos Budapest I. műsorával.

6.10: Táncklemezek.

6.30—7.00: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről.

7—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson. 9.125 kilohertzen, 32.83 méter. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

kételesebb összeállítására és ez a munka valószínűleg sikert is fog aratni. Nem hiányzik sem a műsorból a vidám prózai számok szerege sem. Habár a rádió-humorától kicsit félünk, az utóbbi időben már oly sok kitűnő dolgot kaptunk humor terén is, hogy az ideji farsang vidámsága remélhetőleg valóban kedverítő lesz.

Déliháb

SZERDA

január 22

BUDAPEST I.

- 6.40 : Ehresztő, Torna.
 7.00 : Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
 10.00 : Hírek.
 10.20 : „Diákesinyek, furesaságok.” R. Vozáry Gyula előadása.
 10.45 : „Robinson szigete.” Felolvasás.
 11.10 : Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00 : Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10 : Lakatos Flóris és fia cigányzenekara. Közben
 12.40 : Hírek.
 1.20 : Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
 1.30 : Weidinger Ede szalónzenekara.
 2.30 : Hírek.
 2.45 : Műsorismertetés.
 3.00 : Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 3.20 : Hanglemek. 1. Wagner : Lohengrin — előjáték (filadelfiai szimfonikus zenekar, vez. Stokowski); 2. Csajkovszkij : VI. patetikus (szimfónia (bostoni szimfonikus zenekar, vez. Kuszeviczkij).
 4.15 : „Ahol a szociális munká-államért dolgoznak.” Közvetítés a Nemzeti Munkaközpont székházából. Beszél Budinszky Sándor.
 4.45 : Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5.00 : Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15 : „Ybl Miklós.” Ybl Ervin dr előadása.
 5.40 : Varsányi Rudolf és Boross Jolán magyar nótákat énekel, kíséri Veress Lajos és cigányzenekara. Varsányi számai : Dóczy József : Édesanyám kőszőn kendőt; Kiss-Angyal Ernő : Jaj, de szép kék szeme van; Járosi Jenő : A galambom megígérte; Balázs Árpád : Most még hideg van (Antal I. verse); Laczkovich János : Rövid szoknya (Szendy I. verse); Balázs Árpád : Akit én szeretek; Dankó Pista : Szőke kislány eszt; Piros, piros, piros; Kis kutya, nagy kutya. Boross számai : Székács : Tejben fürdik; Magyarádi Jenő : Anyám szíve (László Imre verse); Dankó Pista : Páros élet a legszebb a világon (Pósa Lajos verse); Murgács Kálmán : Minden nagy

örömmek (Domokos Géza verse); Kárpáth Zoltán : Méregem az út hosszát (Szegedi Lajos verse); Dankó Pista : Nem jó mindig; Révfy Lajos : Bevádolok az Istennél; Boross József : Ne kérdezd; Farkas Sándor : Hajlik a rózsafa (Zempléni Ákos verse).

6.25 : „Erdély és a Tiszántúl.” Polner Ödön dr előadása.

6.40 : „Keleti hangulatok.” Hanglemek. 1. Luigini : Egyiptomi balett, szvit (szimfonikus zenekar, vez. Pierre Chagnon); 2. Ketelhey : Perzsavásár (orgonaszólo; Reginald Foort.

7.00 : Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20 : „Ostia feltámadása.” Révay József dr előadása.

7.50 : Az Operaház előadásának ismertetése. (I. és II. felv.)

Utána : Az Operaház előadásának közvetítése. (II. felvonás.) „Rózsalovag.” Zenés játék három felvonásban. Szövegét írta Hofmannsthal Hugó. Fordította Várady S. Zenéjét szerelte Strauss Richard. Vezényel Ferencsik János. Rendezte Rékai András. Személyek : Herceg Werdenberg tábornagnyő — Báthy Anna; Lerchenaui báró Ochs — Székely Mihály; Octavian — Gere Lola; Faninal — Maleczky Oszkár; Sophie, lánya — Gyurkovits Mária; Marianne — Horányi Karola; Valzacchi — Somló József; Annina — Szilvassy Margit; Rendőrbiztos — Szomolányi János; A tábornagnyő udvarmestere — Gál József; Fainal udvarmestere — ifj. Toronyi Gyula; Jegyző — Vitéz Tibor; Vendéglős — Nagypál László; Énekes — Király Sándor. A II. felv. után kb.

Boross Jolán

5.40

8.50 : Hírek. Az előadás után kb. 10.05 : Hírek, időjárásjelentés. Majd : A rádió szalónzenekara. (Átvétel Bp. II-ről.) Kb.

11.00 : Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.25 : Rácz Béla cigányzenekara muzsikál.

12.00 : Hírek.

BUDAPEST II.

6.00 : Olasz nyelvoktatás. Galleranai Bonaventura előadása.

6.25 : Az Operaház előadásának ismertetése.

6.30 : Az Operaház előadásának közvetítése. „Rózsalovag.” Zenés játék három felvonásban. Szövegét írta Hofmannsthal Hugó. Fordította Várady S. Zenéjét szerelte Strauss Richard. Vezényel Ferencsik János. Rendezte Rékai András. (Szereposztást lásd Bp. I. műsorán.)

Az I. felvonás után kb.

7.40 : Dániel Ilonka zongorázik.

1. Beethoven : 32. variáció; 2. Liszt : Hárfatud.

8.00 : Hírek.

8.10 : Ügétversenyeredmények.

8.20 : Sári Elemér cigányzenekara muzsikál, Vargha Imre énekel.

9.15 : „Értékes pótanyagok.” Irta Fazekas István. Felolvasás.

9.40 : Időjárásjelentés.

9.50 : A rádió szalónzenekara.

KASSA (259.1 m.)

10—11.00 : Azonos Budapest

1. műsorával. (10-kor hírek.)

11.05 : „A közéletmezés kérdései.” Jaszusch Elek előadása.

11.20 : Hanglemek. Magyar filmadalok.

11.40 : Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12—3.20 : Azonos Budapest I.

műsorával.

3.20 : „Székely lakodalom.”

Kőhegyi Imre előadása.

3.45 : Hornyák Margit énekel,

zongorán kíséri Némethy Gabriella.

4.15—6.10 : Azonos Budapest

I. műsorával.

6.10 : A 21. honvédegyezred

zenekara játszik, vezényel Hadányi Antal.

7—12.15 : Azonos Budapest I.

műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilohertuson, 32.88 méterem. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

AZ ELMULT HÉT műsorában egyik leg-érdekesebb előadást báró Csávossy László, a kitünő tollú sportújságíró tartotta, aki ezúttal nem a sportélet világába vitte hallgatóit, hanem a bukovinai magyarokról beszélt. Náluk nemrég hosszabb ideig tartó látogatást

tett. A bukovinai magyarok életéről az utóbbi időben rengeteg újságcikk, riport jelent meg, de ez az előadás mégis sok olyan új és érdekes adatot tartalmazott, melyet csak a kitünő újságíró szeme vehet észre. Az érdekes előadásnak nagy sikere volt.

Délibáb

CSÜTÖRTÖK

január 23

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
 10.00: Hírek.
 10.20: „A régi és az új Erdély.” Pakots József útijegyzetei. Felolvasás.
 10.45: „Beszélő tenyérvonalak.” Irta Nagy Dániel. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Hanglemek. 1. Mozart: Nvítány olasz stílusban (berlini filharmonikusok, vez. Hans Benda); 2. Gluck: Orfeusz és Euridike, ária (Tito Scipa); 3. Händel: Hála Neked Uram, ária (Emmi Leisner); 4. Bach: g-moll fantázia (orgonaszólo, Eduard Comette); 5. Beethoven Egyházi dalmű (kölni férfikórus, vez. Trunk); 6. Weber: A bűvös vadász, közzene a III. felvonásból (berlini filharmonikusok, vez. Furtwängler); 7. Schubert: Te vagy a csend, dal (Karl Schmitt-Walter); 8. Wagner: Fájdalmak, dal (Frida Leider); 9. Schumann: Lendület (zongoraszólo, Wilhelm Backhaus); 10. Brahms: Bölcsődal (Fleta); 11. Grieg: Álom, dal (Kirsten Flagstad); 12. Liszt: Mefisztó keringő (londoni szimfónikusok).
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
 2.30: Hírek.
 1.30: Magyar Revü Tánczenekara.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 3.20: Melles Béla zenekara. Vezényel Vince Ottó. 1. Lincke: Nakiri lakodalma, nyitány; 2. Gounod: Faust, balettdzene; 3. Jacobi: Leányvásár, keringő; 4. Kiss-Angyal Ernő: Cigánygróf, egyveleg.
 4.15: Ruszin hallgatóknak. „Legenda a karácsonyfáról.” Irta Bendász Mihály. Felolvasás; 2. Egyházi dalok hanglemezről.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: Táncclemek.

5.45: „A szójababtermesztés.” Obermayer Ernő m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főigazgató előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.

6.15: Vidák József cigányzenekara.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: „Zenés, énekes részletek a „Rozmaring” c. operettből. Szöveget írta Harsányi Zsolt. Zenéjét szerette Csanak Béla. Az összekötő szöveget írta Harsányi Zsolt, elmondja Kamarás Gyula. Rendező Kiszely Gyula. Közreműködik a rádió szalonzenekara, Bertha István vezénylésével. Személyek: Böske — Honthy Hanna; Mál — Takács Rózi; Keyv Pista — Szilassy László; Strahl báró — Pataky Jenő; Kelecsényi gróf — Kürthy György; Geyza bácsi — Kubányi György.

8.00: „Hová lett a tarka szivárvány.” Lukács Margit és Lehotay Árpád Petőfi verseket mondanak.

8.25: A Waldbauer—Kerpely vonósnyégyes. Tagjai: Waldbauer Imre, Szervánszky Péter, Országh Tivadar és Kerpely Jenő. Dohnányi: II. vonósnyégyes (amoll) 33. mű.

9.05: Külügyi negyedóra.

9.20: „Mikrofonnal az amerikai magyarok között.” IV. rész. Magyar hangverseny Amerikában. A közvetítést vezeti Máthé Elek dr. Hangfelvétel.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.00: Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. Cselényi

Lukács Margit

8.00

József énekel. Dalok: Megállok az udvarodon; Esteledik, alko-nyodik; Nem bánom, hogy parasztnak születtem; Józanságra nagy bennem az akarat; Vörösbort ittam az este, népdalok; De minék a szőke éneke; Murgács Kálmán: Lovat loptam (Vályi Nagy Géza verse); Szávold Richárd: Elindultam a vásárba; Lukas a kalapom, népdal.

11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.

11.30: Hanglemek.

12.00: Hírek.

BUDAPEST II.

4.15—4.45: Hanglemek.

6.00: Angol nyelvoktatás. J. W. Thompson előadása.

6.30: 1. „Vendég.” 2. „Szeres-sük egymást.” Szalay László elbeszélése, Felolvasás.

7.00: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Czernik: Művészünnepe, nyitány; 2. Steiger Fülöp: Ritmikus szvit; 3. Kling: Csalogány és rigó; 4. Ziehrer: Bécsi lányok, keringő; 5. Lehar: A vig özegek, operett-részletek; 6. Garami Béla: Nótacsokor.

8.00: Hírek.

8.10: „Három kép Portugáliából.” Pajzs Elemér előadása.

8.40: Táncclemek.

9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)

11.05: Szlovák hallgatóknak: „A magyar-délszláv barátság.” Rác Béla előadása.

11.20: Hanglemek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—5.15: Azonos Budapest I. műsorával.

5.15: „Ősi nyomon Kassa környékén.” Komoróczy György dr. előadása.

5.40—6.15: Azonos Budapest I. műsorával.

6.15: „Beszélgetés Mascagnival a „Parasztbecsület” c. operáról. Luigi Servolini, a forlói állami képtár és múzeum igazgatójának előadása. Utána részletek az operából.

7.00—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HATÁ hívőjeles adóállomáson. 9.125 kilohertuson. 32.33 méter. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

MELYIK hangszer érvényesül a legjobban a rádióban. A kutatások megállapították, hogy az orgona és a játékharmonika. A két hangszer között olyan órási a különbség, mint az ég és a föld között. Az elmúlt héten mégis alkalmunk volt megfigyelni, hogy igaza van a két hangszerre vonatkozó megállapításnak.

Délibáb

Élmény volt Schmidthauer Lajos orgonakoncertjét hallani és egy sereg jó lemezt is-kap-tunk, melyben a harmonika szerepelt. Az adás tökéletesen küldte el hozzánk a dallamok zen-gését, tisztaságát. Sok ilyen jó orgona és har-monikaszámot kérünk.

PÉNTEK

január 24

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Éterend. Hanglemezek.
 10.00: Hírek.
 10.20: „Erdély természeti gyógykínesei.” Irta Benzur Gyula dr. egyetemi rk. tanár. Felolvasás.
 10.45: „Szegény gyermekek gazdag birodalma.” Irta Forray Zsuzsa. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Baumgartner Margit énekel, zongorán kíséri Érsek Mária. 1. Liszt: a) Vigan és búsan; b) Boldog ifjúság; 2. Kodály: a) Búsan csörög a lomb; b) Várj meg, madaram; 3. Hubay: a) Szeretném itt hagyni; b) Hó takarja a hegyeket; 4. Csiky János: Bánkódás; 5. Tarnay Alajos: a) Harmónia; b) Oh, mért oly későn.
 12.40: Hírek.
 12.55: Ulbrich Hermin gondolkázik zongorakísérettel. 1. Weber—Piatigorszkij: A-dúr szonáta; 2. Szerémi Gusztáv: Melódia; 3. Haydn: g-moll menüett; 4. Crammer: Keringő.
 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
 1.30: Országos Postászenekar. Vezényel Fördög János. 1. Suppé: Reggel, délben, este Bécsben, nyitány; 2. Wissmüller Mihály: Magyar szvit; 3. Kaszner: Bécsi hangok, keringő; 4. György Oszkár: Luciana, gondolalad; 5. Pausperl: Német meseerdőben, szvit; 6. Hadáesy Rezső: Honvédek, előre, induló.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 3.20: Csorba Dezső cigányzenekara. Közben
 3.40: „Mit főzünk.” Háziasszonyok beszélgetnek.
 4.15: „Híres kereskedők.” A Siemens-család. Kisléghi Nagy Dénes dr. egyetemi magántanár előadása.

- 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Kulesár szájharmonika-kettős.
 5.30: Sportközlemények.
 5.40: „Értékesítjük az értékelent.” Ifj. Sorg Antal előadása.
 6.10: A rádió szalózenekara. 1. Millöcker—Rixner: Szegény Jonathán, nyitány; 2. Bucsár Béla: Intermezzo; 3. Keringő-egyveleg Ziehrer műveiből; 4. Vértés Henrik: Megkérdelem, tangó; 5. Illiczky László: Szenyora, spanyol fox; 6. Kálmán: Csárdáskirálynő, egyveleg.
 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
 7.20: „Mátyás király mint olasz operahős.” Bevezetőt mond Haraszti Emil dr. Felolvassa Kovrig Erzs, Palló Imre dr és Rösler Endre, az Operaház tagjai (ének) és Berg Lili (zongora).
 8.20: „Halhatatlan szerelmesek.” Szőrényi Éva és Rajnai Gábor előadástje. Az összekötő szövegét írta Szücs László. Felolvassa Fáy Béla. Rendezi Barsi Ödön. Hangfelvétel.
 9.00: Buttola Ede tánezenekara játszik.
 9.25: „Víz alatti fegyverek.” Nagy Sándor előadása.
 9.40: Hírek, időjárásjelentés.
 10.00: Szalónötös. 1. Strauss János: Művészelet, keringő; 2. Niemann: Keringő; 3. Jensen: Duruzsoló szellő; 4. Lindemann: Lilliputi katonák; 5. Fridl Frigyes: Keringő; 6. Lehár: Keringőegyveleg a „Giuditta” c. operettből; 7.

Palló Imre
(Vajda M. Pál felb.)

7.20

- Malvezzi: Spanyol tánc; 8. Langois: Idill; 9. Albeniz: Tangó; 10. Pécsi József: Induló.
 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. Kb.
 11.25: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.
 12.00: Hírek.

BUDAPEST II.

- 6.30: Gyorsirótanfolyam. Szlabey Géza előadása.
 7.00: Timkó Margit magyar nő-tákat zongorázik.
 7.20: Beethoven: VI. (Pastorale) szimfónia. (bostoni szimfonikusok, vez. Kuszeviczkij). Hanglemez.
 8.00: Hírek.
 8.10: Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.
 9.00: „A gyermekkori tődőbaj.” Göttehe Oszkár dr. egyetemi rk. tanár előadása.
 9.30: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)
 11.05: „Arcok a sárosi földön.” Szmrécányi Mária előadása.
 11.25: Hanglemezek. Operett-részletek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12—4.15: Azonos Budapest I. műsorával.
 4.15: Szlovák félóra. „Krasznahorka büszke vára.” Vartovszky Emil előadása éneketbetéttel.
 4.45—6.10: Azonos Budapest I. műsorával.
 6.10: M. Kövi Erzsébet hegedűl, zongorán kíséri Schmidt Bella. 1. Beethoven: G-dúr románc; 2. Liszt—Hubay: Valse impromptu; 3. Nováček: Perpetuum mobile; 4. Chaminade—Kreisler: Spanyol szerenád. Kb.
 6.35—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kiloeikluson, 32.88 méterem. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

A JÖVŐ HÉT vasárnapi műsorában Márai Sándor elbeszélése ígérkezik kiemelkedő érdekességnek. Délután Balázs Árpád zenés előadását, a régi magyar muzsikáról ugyancsak érdemes lesz meghallgatni. Este, a mindig kirünő Felleji Teri énekel. Hétfőn a pécsi művészeti hetek műsorában szereplő filharmonikusok műsorát közvetíti a rádió. Kedden Szabó Lőrinc, az ismertnevű költő „Cinkétől

a faunig” címmel a költészet legszebb verseiből állított össze egy csokorra valót. A verseket elmondja Bajor Gizi. Szerdán közvetítést kapunk az Operaházból. Csütörtökön érdekes lesz az a vadásznota egyveleg, melyet Vereczkei Rezső állított össze. Pénteken sok jó zenét, szombaton a Turul Szövetség Adyestjének közvetítését kapjuk.

Déliabál

SZOMBAT

január 25

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
 10.00: Hírek.
 10.20: „Hegyi betegség és a hóvihar, az alpin hegymászás veszedelme.” Irta Sztróky Lajos. Felolvasás.
 10.45: „Mi nézzünk meg.” A római hadi emlékeket a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Radnóti Aladár dr. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Fátol Janesi cigányzenekara. Közben:
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízjárásjelentés.
 1.30: Hanglemek. 1. Bizet: Carmen, operaszíndarab (Anni Frind, Eva Liebenberg, Helge Roswaenge); 2. Robrecht: Álmodjunk, angol keringő (orgonaszó: Gerd Thomas); 3. a) Töltik a nagy erdő útját; b) Eddig való dolgom; c) Olyad a hó, népdalok Bartók feldolgozásában (Székelyhidny Ferenc dr); 4. Pagans: Malaguena, spanyol táncdal (Lucrezia Bori); 5. Musszorgszkij—Rachmaninov: Gopak (zongoraszó: Rachmaninov); 6. Strauss Richard: Intermezzo keringő (berlini állami opera zenekara, vez. Knappertsbusch); 7. Santa Lucia, nápolyi dal (Gigli); 8. Stollberg: Oly sötét az ég, német ballada (Irene Noiret); 9. Zsolt Nándor: Szitakötő, hegedűszó: Zathureczky Ede); 10. Szerov: Vidám farsang, orosz dal (Saljapin); 11. Schumann: Almodozás, gordonkaszó (Pablo Casals); 12. Lehár: A cárevics, operettszíndarab (Martina Wulf és Ilugo Wolfing).
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 3.20: Székesfővárosi Tűzoltózenekar. Vezényel Magyar László Dénes. 1. Kacsóh—Seregi: János vitéz, egyveleg; 2. Waldteufel: Aranyos, keringő; 3. Myddleton: Ott lenn délen; 4. vitéz Náray Antal: Erdélyi induló.

4.10: Ifjúsági rádió. „Havon át, jégen át.” Dalos rádiójáték. Szövegét írta Mikó Vilma, zenéjét szerzette Igyártó Zoltán. Vezeti Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: Ifjúsági Énekkarok. Közreműködik a budapesti IV. ker. községi br. Eötvös József függimnázium ének- és zenekara. Vezényel Preisinger László. Hangfelvétel.

5.40: „Milyen a rádióvétel télen.” Kádár Géza postamérnök műszaki előadása.

6.00: Szórakoztató hanglemek. 1. Verdi: Aida, baletzene (berlini állami opera zenekara, vez. Mascagni); 2. Lehár: Arany és ezüst, keringő (Erna Sack); 3. Gastaldon: Tiltott dallam, olasz dal (Caruso); 4. Puccini: Tosca, ábránd (orgonaszó: Marcel Palotti); 5. Lehár: Drótostót, kettős (Rautawaara és Peter Anders); 6. Bixio—Neri: Beszélj nekem szerelemről, filmadal (Casavecchi); 7. Grothe: Tizenkét órák, foxtrott intermezzo (Géczy Barnabás zenekara); 8. Jary—Balz: Igen, asszonyom, jazzdal (Rosita Serrano); 9. Walt Disney trükkfilm zenéje, egyveleg (New Mayfair zenekar).

6.35: „A hűsereg és a nép sorsközössége.” Bartos Dezső dr. ezredorvos előadása.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: „Ezüstkirály.” Operettszíndarab. Szövegét írta Földes Imre. Zenéjét szerzette Buttykay Akos. Az összekötő szöveget írta Kiszely Gyula. Felolvasa Bodnár Elek. Rendező Kiszely Gyula. A rádió szalózenekarát vezényli id. Stephanides Károly. Személyek: Pavlovits Szergej nagyherceg — D'Arrigo Kornél; Xénia nagyhercegnő — Orosz Júlia; gróf Cziráki Dániel — Udvardy Tibor; Jakotihu márkí — Pataky Jenő; Marietta — Orosz Vilma; Tengerész-tiszt — Kovács Imre.

8.50: „A háromorrú keasa.” Baky Mária humoros felolvasása.

9.10: Bisztriczky Tibor hegedű zongorakísérettel. 1. Bach—Sam Franko: Arioso; 2. Tartini—Kreisler: Variációk egy Corelli-témára; 3. Zsolt Nándor: Szitakötő és Triádok; 4. Hubay: Nocturne.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.00: Veress Károly és fia cigányzenekara muzsikál.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. Kb.

11.25: Táncelemezek.

12.00: Hírek.

BUDAPEST II.

- 5.30: Hlitzky László tánczenekara játszik.
 6.20: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főelőadása.
 6.50: Mursi Elek cigányzenekara.
 7.30: „Kántorné a marosvásárhelyi temetőben.” Irta Morlin Adorján dr. Felolvasás.
 8.00: Hírek.
 8.10: Ügetőversenyeredmények.
 8.20: Táncelemezek.
 9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)
 11.05: „Szép felvidéki novellák, Jankovics Marcell elbeszélése.” A bevezetőt Marek Antal dr írta.
 11.30: Delibes: Coppelia. Szlav népdalváltozatok és Órakeringő (nagy szimfonikus zenekar). Hanglemek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12—6.20: Azonos Budapest I. műsorával.
 6.20—6.50: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről.
 7—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilohertuson, 32,88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

9.10 Bisztriczky Tibor (MFI felv.)

FIATAL és tehetséges énekesnő Hetényi Gabriella, akinek énekszámait az elmúlt hétfőn hallottuk a rádióból. A hangszóró nem mindig barátja az énekeseknek és mindig öröm, ha egy-egy fiatal énekes hangja beválik, s színesen minden árnyalatában érvényesülni tud a mikrofon előtt. A műsor legszebb

száma Mozart allelujája volt, amelyet, legtöbbször hallottunk. Deanna Durbin énekelte. Ha érdekes is ez az összehasonlítás, a mérleg feltétlenül Hetényi Gabriella javára billent. Reméljük, hogy minél előbb hallani fogjuk őt délutáni vagy esti műsorban is.

Delibáb

A HÉT

Gróf Teleki Pál miniszterelnök országos jelentőségű nagy beszédét mondja Miskolcon (Frisch O. felv.)

Wosilev Erusolim ezredes, a bolgár frontharcosok vezetője (→) látogatást tett Budapesten. Mellette vitéz gróf Takách-Tolvay József, a magyar frontharcosok elnöke (Szécsy felv.)

A budai Svábhegyen Szent-Bernát si-versenyt tartottak. Verseny előtt megszentelték a si-léceket (Reklámélet felv.)

Botond Györgyi, a női műkorcsolyázás 1941. évi bajnoka (Pobuda felv.)

Kállay Kristóf, a férfi műkorcsolyázás 1941. évi bajnoka (Pobuda felv.)

Különös ajándék

IRTA: RÓNAYGYÖRGY

Imre aggályos férfiú volt, ötvenedik évében járt és egyre feledékenyebb lett. Mind gyakrabban fordult elő vele, hogy érezte: döntő pillanatához érkezett, olyan pillanathoz, amelyre napok óta készül, amelyben tennie kellene valamit, de nem tudta, miért fontos ez a pillanat, mit kellene tennie — mindent elfelejtett. Ilyenkor segítséget kérve, pillantott naptárjára; piros, kék, zöld és lila ceruzával sorra fölírta rá tennivalóit; pirossal a legsürgösebbet, zölddel az elhalaszthatót, késsel azt, ha várt valakit és lilával azt, ha el kellett mennie valahová.

December volt, karácsony közeledett; hamuszínű felhők tolongtak a város fölött, elvértve, ritkán, nagy körökben hópihéek szállongtak. Imre a naptárra tekintett és fölállt: Julka születésnapja van ma, együtt vacsoráznak majd, alkonyati hat órákor, mert Julka korán fekszik és messze lakik, neki is idő kell, amíg hazaér. Egy pillanatra maga előtt látta hűga szomorú alázatos madárcarcát, régi-módi, megható frizuráját, keskeny, előrehajló két sovány vállát. „Valami különösen szép ajándékot veszek neki” — gondolta szána-lommal és szeretettel.

Julka vénlány volt s lassan száradt össze; kint lakott a töltés tövében, a rét szélén, nem messze a gyáraktól, egy idomtalan, szürke bérházban. Imre mindig viszolyogva emlékezett vissza erre a környékre, a foghíjas uccasorra, a sáros úttesten nagy zajjal elrobogó teherautókra, társzekerekre, a sarki kocsmákra, ahonnét borszag, pörköltszag és cincogó zene áradt és kocsisok, terebélyes fuvarosok, tagbaszakadt mészároslegények, vihogó nők részeg trögerek támolyogtak ki, mint egy alvilági kapuból. Sivár, szegényes és rosszindulatú volt ez a vidék, tele gyanús alakokkal, piaci hulladékokkal és viczorogva kullogó kóbor kutyákkal. A szennyesszínű falak egyhangúságát néha egy-egy rikító boltkírákat szakította meg; Imre olykor megállt előttük és riadtan, tanácstalannul bámulta a fehérpöttyös vörös flanellokat, a fényes pántlikákat, csiricsaré hokrétákat, a villogó kék és lila üveggyöngyöket, a porlepte fogkeféket és a repedt illatszeres üvegeket. Julka ablakai a töltésre néztek; ha vonat robogott el, alattomosan megmozdult és mélyet nyögött a ház. A csipős köszénfüst átszivárgott a falakon, átítatta a lakást; ha Julkánál volt, utána napokig szellőztette ruháját, füstös, szegényszagot érzett rajta. És álmában napokig gyárak dudálását hallotta utána, óriási kéményeket, furesa, fölfelé táguló bádogkürtöket látott valahonnét egy magas ablakból, s lent a mélyben, a pocsolyák között gyári lányok

Déliabál

ugráltak, nyüzöttan és fáradt vigyorgással.

„Valami különösen szép ajándékot” — motyogta, kabátot vett és elindult. Hideg volt, kicsit nyirkos, puha hideg, mint nagy hőcsések előtt. „Valami különösen szép” — tűnődött és lassan ment végig az uccán; azon töprengett, mit vegyen. Tavaly két tucat zseb-kendőt vitt, tavalyelőtt egy ruháraváló szövetet, azelőtt hat pár selyemharisnyát, és régen, évekkel ezelőtt, vitt egyszer egy nagy üveg kölnivizet is. Julka mindennek örült, mindent gondosan eltet; két éve történt, hogy valamit keresett, kinyitotta a szekrényt és Imre meglátta az egyik palcon az eszterdők hosszú során át főlhalmozott ajándékokat. Mit vegyen, amit Julka nem tehet el, aminek hasznát veszi? Lassan haladt el a kirkakat előtt, szórakozott pillantást vetett rájuk, nem talált semmit. „Virágváza” — mormolta; lehetetlen, Julka nem szereti a virágokat. Julka nem szeret semmit. Kicsit kellemtelen is volt most, ebben a kis izgalomban, a vásárlás üde forróságában, Julkára gondolnia. Milyen jó volna, ha Julka más lenne, olyan, mint a többi nő; venne neki egy rókát, szívesen rászánna egy százast. Vagy egy pár igazi krokodil-cipőt? Imre tapasztalatlan volt, nem tudta, mibe kerül egy cipő vagy egy róka; üldözötten lépett be a boltokba, gyanakodva, rosszhiszeműen válogatott, izgatottan fizetett és menekülésszerűen távozott; meg volt győződve róla, hogy kegyetlenül becsapták és jóízűen nevetnek a háta mögött. „Rászánok egy ötvenest vagy egy százast” — ezzel indult el bevásárlásaira; agglegény volt, nem értett a bőrhöz, a szövethez, nem értett semmihez és ha a pénztárnál sokat adtak vissza, sértődötten, sebes mozdulatokkal rakta el a pénzt, nem tudott szabadulni attól az érzéstől, hogy lenézik.

Kiért a Dunához; „majd Budán” — gondolta és átsietett a hídon. De Budán nem talált megfelelő boltot, az egyik túl kicsinek tűnt, a másik túl előkelőnek. Egy könyvkereskedés kirkata előtt hosszadalmasan el-töprengett, a könyveket nézte, az arany szalagot és a kicsi fenyőágot a könyvek hasán, s körülményesen meg szemlélte a könyvek között az alabástrom íróasztali készletet. De Julkának rossz a szeme.

Elgégedetlen volt, keserényes hangulat bújkált benne. Mindig szerették egymást Julkával, de egyszer, régen, nagyon régen, kegyetlenül hajbakaptak, Julka végigkarmolta az arcát, ő meg kitépett egy maroknyit a Julka hajából. A lepke miatt történt. Julka szenvedélyes lepkegyűjtő volt, gombostűre tűzte a szegény pilléket, a lámpa felé tartotta őket

és átszellemülten gyönyörködött csillogó szárnyukban. Ő egyszer vígyázatlanul letörte az egyik fecsketarkú lepke szárnyát. Ritka példány volt, Julka gyűjteményének dísz. Julka jajveszékelt, ő védekezett, azután, — hogy, hogy nem, ma sem emlékszik rá pontosan, — egymásnak estek, vadul, fölszabadultan, habzó szájjal ütlegettek egymást, míg arcán ki nem serkent Julka körme nyomán a vér. Akkor csapzottan, lihegve néztek össze; volt ebben valami lehetetlen, valami borzalmas, valami feneketlenül gonosz; lehajtották a fejüket, megverten oldalogtak el és két hétig nem beszéltek egymással.

Miért jutott most eszébe mindez? Julka egyébként mindig jó volt, példás, odaadó testvér; Imre megtorpant, döbbenet és elhülve; ez a régi emlék megrendítette s egyszerre arra kellett gondolnia: Julka alapjában véve gonosz és kicsinyes, alattomos és rosszindulatú. Orvul támadott rá a védtelen lepkére, átszúrta potrohukat, kínozták őket, megölték őket. Julkában egy gyilkos lakik és erről rajta kívül nem tud senki. Minden áldott reggel becsönget hozzá a tejesfiú és Julka minden áldott reggel két fillér borralót ad neki; a tejesfiú azt hiszi, hogy a naccsága jólelkű, mert a két filléretet összegyűjti és a hónap végén cukrot vesz a sarki boltban a hatvan filléren. Nem tudja, hogy egy gyilkos ajándékozza meg minden reggel, egy gyilkos, egy boszorkány, egy varázsló. „Egy búbajos” — suttozta borzongó háttal és egészen fölka-varták ezek a gondolatok. Nem tudjuk, kikkel élünk együtt, — tűnődött elborulva, — álarcot viselünk, amit-jük egymást, aztán néha történik valami és minden kiderül.

Már kint járt a város szélén, elől látszott a töltés; az út fölött a hídon gyorsvonat robotott el. Fölríadt a zajra, eszébe jutott az ajándék. Valami különösen szép ajándék. Lassú, nagy pelyhekben hullani kezdett a hó. A piacon fenyőerdő fogadta, egy kendőbe burkolt, sovány asszony fölállt és rákiáltott a fák közül: „Tessék megvenni, három pengőért odaadom.” Megriadt a parancsoló hangra: egy pillanatig habozott, már-már készen rá, hogy megveszi a fát; azután föleszmélt és elmene-kült. A sarkon megállt a vaskereskedés előtt. Háztartási cikkeket látott a kirakatban, barna és piros lábosokat, testes fazekakat, kályha-csővet, rozsdás, alacsony vaskályhát, nagy

halom szöveget, kalapácsokat, harapófogókat, egy csomó vasholmit, amiről nem tudta, mire valók, azután ablaksarkokat, rézrudakat, kam-pósszökeket, egy zömök lámpát, karácsonyfa alá való talpat, és a sarokban, hanyattdőlvé, mint egy áradat után, egy cirádás, vasból vert sírkeresztet. Viszolygó érzés futott át rajta, tovább akart sietni; ekkor az üveg mögötti zürzavar közepén három ónosan csillogó, különös csavarós, kerek, tátott po-fájú alkotmányt pillantott meg. Otromba frású cédula hevert a közepsőn: „Vadonatúj húsda-rálók jutányos áron.” Megbűvölve nézte őket s mintha valahonét a lelke mélyéről szelíd derengés támadna: egyszerre megnyugodott.

Eltökélt belépett a boltba. Érezte a vas-forgács csipős szagát.

— Kérek egy húsdarálót, — mondta ha-tározottan, parancsolóan. Kővér asszony lé-pett elő a homályból.

— Milyen árban? — kérdezte.

— A legjobbat, — felelte.

Húsdarálók raktak elé, sorra mutogatták valamennyit.

— A legjobbat, — sürgette őket.

Fizetett futólag szé-gyenkezett miatta, hogy ilyen olcsó egy húsda-ráló. Tűnődött, ne ve-gyen-e még valamit. Te-kintete egy vödörre té-vedt, undorodni kezdett, kisértett. Hóna alá szo-rította a húsdarálót, szinte futott a sivár uccán mindjobban neki-erőd hősésben. Do-bogó szívvel, lihegve csöngetett be Julkához..

— Ó, — jajongott Jul-ka, amint meglátta ke-zében a csomagot, — már megint költsébe ve-red magad, mondtam már, ne hozz te nékem semmit. Mire való ez? — Ne nyúlj hozzá — mondta neki, — addig nem szabad hozzányúlni, míg le nem vettem a kabátom. Majd meglá-tod... majd meglátod, milyen érdekes dolgot hoztam.

Sietve fölakasztotta ka-bátját a nyekergő fogásra, berontott a füstszagú szo-bába, letette az asztalra a csomagot, lassú áhíthatos mozdulattal, sugárzó arccal bonto-gatni kezdte. Julka mögötte állt, forrószó-dó izgalommal sóváran figyelte. S most széthul-lott a papír; Imre hátralépett, győzelmesen rámutatott a fényes alkotmányra.

— Mi ez? — kérdezte gyanakodva Julka.

— Mi? Hát nem látod? Egy húsdaráló!

Julka ajka elfehéredett.

— Egy húsdaráló... — suttozta csalódvá.

ÉNEK

Irla: Maurice Maeterlinck

És ha belép egy napon,
mit mondjak neki?

— Mondd: vártam, s hogy itt minden
csak ezt hirdeti.

És ha nem ért meg s újból
fordít a szaván?

— Szólj hozzá miként nővér.
Bánkodik talán.

És ha kérdezi hol vagy,
mit felelhetek?

— Add át aranygyűrűmet
felelet helyett.

S ha kíváncsi: a szoba
miért elhagyott?

— Mutasd az elíjűt lámpát,
s bezárt ablakot.

S ha végső perceidre
tért rá, mit tegyek?

— Mondd: nevettem, csakhogy ne
ejtsem könnyeket.

Fordította: Kőműves Imre

megsemmisülten. Hirtelen kurtát sikított, szeméből sűrűn, higan folyini kezdett a könny.

— Egy húsdaráló!

— Mi bajod? — kérdezte Imre zavartan.

Julka irtózva nézett rá.

— Egy húsdaráló... Ezt hoztad nekem... Hogy figyelmeztess... Hogy kigúnyolj... te is... amiért nem kell... amiért nem vagyok asszony...

Ráborult az asztalra, egyhangúan sírt.

Imre tanácstalanul állt, nem mert mozdulni; megrendítette a jelenet, megdöbbenette, mit idézett föl, milyen örvényeket támasztott ebben a szikár, száraz öreg lányban. Szerette volna megsímogatni, megvigasztalni, de Julka olyan távoli, olyan képtelenül idegen volt most, olyan elképesztően messze tűnt vinyogó szenvedésébe zárkózva, hogy úgy érezte, el sem érné, vagy ha el is érné, ujjai áthatolnának rajta, mint a levegőn vagy a vízen. Julka nem tartozik többé ebbe a világba, föloldódott egy ismeretlen, mélyen maró szenvedésben, átlénygült egy rejtelmes fájdalom megfoghatatlan halmozott állapotába.

Imre tétován az ablakhoz lépett, kinézett a hóesésbe, a töltésre, a távoli kürtökre, a sivár, füstös, alkonyodó kültelekre. „Lámpát kellene gyújtani” — gondolta. Megfordult, lábujjhegyen az asztalhoz osont, fölemelte a húsdarálót, az ablakhoz vitte. Vigyázott, nehogy zajt üssön. Esetlenül, otrombán az ablak deszkájához szorította a darálót, megfogta a fogantyút, megcsavarta. A gép furecsa, siránkozó hangot adott. Imre rajtakapottan, megszeppenve hátranézett: Julka ott állt mögötte, kócosan a darálót nézte.

— Rosszul csavarod — mondta halkan. — Visszafele kell.

Imre megszegyenülten hajtotta le fejét; nem lett volna szabad megzavarnia Julka bánatát ezzel a nyikorgó játékkal. De röstellte abbahagyni, röstellte beismerni, hogy csak játszott; a gép fölé hajolt, aggályosan és fontoskodva, mintha ki akarná próbálni. Hallotta, amint Julka kinyitja, majd becsukja a szekrényt, rossz sejtelmek támadtak: el akar menni talán, a vonat elé fekszik... Visszanézett: Julka kabátban volt.

— Mi az? — kérdezte tőle tompán, lüktető halántékkal.

Julka sóhajtott, lemondással, szenvedőn.

— Lemegek — mondta halkan, vékonyan, panaszosan, — veszek egy kis húst; később nagyon sokan lesznek a hentesnél. Combot veszek, disznócomb, negyed kilót. Majd megdaráljuk — suttogeta szemérmesen, földelülve. — Majd megdaráljuk, és zsömlét áztatok be... Tudod — mondta élenkben, csillogó szemmel, — majd faszirozotat eszünk, azt úgy szeretem... és te is... Igen — ismételte ragyogva, örömmel, — faszirozotat eszünk vacsorára...

Egyszerre megfrissült, megtelt; Imre idétlenül, értetlenül nézte, amint karjára akasztja a kosárcát és kiperdült a szobából, csontosan, szögletesen, mint egy idejétmúlt, kedves, derék bakfis.

Délibáb

Szépség-recept

amely 30 év óta híres

Ime, egy bevált és időpróbát kiállt recept pompás arcbőr elérésére

Még a legsötétebb, legdurvább arcbőr is puhává, tisztává, bársonysimává válhatik. A pattanások, tágult pórusok s az arcbőr egyéb hibái is eltűnhetnek. Próbálja ki ezt a receptet: keverjen össze 1 dkg. tisztá tejkrémet (megolvadt állapotban) 1 dkg. praedigerált olivajjal. Kis mennyiségben ez a keverés nem gazdaságos, viszont olcsón juthat ehhez hozzá — már kész állapotban a nem zsíros Tokalon krémben. Megolvadt tejkrémet, olivajjal tartalmaz. Ezek az anyagok egyéb értékes bőrtápláló, bőrápoló és összehúzó szerekkel vannak pontosan kiszámított arányban kombinálva. A Tokalon krém az arcbőrt üdév és fiatallá varázsolhatja. Egy nő a következőket írja: „Miótán a Tokalon krémet rövid ideig használtam, arcbőröm annyival tisztább, üdőbb és vonzóbb lett, hogy szememnek is alig mertem hinni.” Próbálja ki a fehér, nem zsíros Tokalon krém **időpróbát kiállt és bevált** receptjét a tiszta arcbőr elérésére. Visszakapja pénzét, ha az utasítás szerinti használat nem hozná meg a joggal várható eredményt.

Nem szabadhat el senki a mai élet kintöz kérdései elől. Sikeresen szembenézhet ezekkel a kérdésekkel, ha megismeri Tolnai Világlexikonát.

A múzeum egyik esendes terme. Fenn Odry Árpád képe

Pataky József, a múzeum
őre és megalakítója

A Bánk Bán 1833 február
16. napján tartott kassai
előadásának plakátja

Színészemlékek Között

Még a világháború éveiben vetette fel Pataky József, a Nemzeti Színház művésze azt a gondolatot, hogy a nagymúltú magyar színművészet emlékei számára múzeumot kellene létesíteni. A múzeum létesítésének ötletét a Nemzeti Színház akkori igazgatója, Ambrus Zoltán is pártolta. Így azlán 1917-ben szerény keretek között helyet is kapott a múzeum egy Csokonai-uccai ház raktárhelyiségében. De Pataky lelkes szorgalmából gyűltek, sokasodtak a tárgyak és most már komolyan foglalkozni kellett megfelelő helyiségről. Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója a felállítandó múzeum javára a színház 90 éves fennállása alkalmával rendezett díszelőadás jövedelméből 1000 pengőt adományozott. Aztán Németh Antal lesz az igazgató, aki mint a színészörténelem kiváló pedagógusa, rögtön átérzi a múzeum nemzeti kultúrjeladatát és lehetővé teszi, hogy nagyobb helyiségbe költözzessék. Az átköltözés 1935-ben történik. A múzeum az Erzsébet körút 2. sz. alatt, a Szélnyi-féle alapítványi ház III. emeletén kap helyet 4 uccai és 1 udvari szobában. Most már módjában áll Pataky Józsefnek, a múzeum önzetlen igazgatójának régi álmát megvalósítani. Lelkes munkával levelez, kutató és gyűjti a kincseket, melyek egyből-egyig beszédes emlékei a palinásmultú magyar színművészet történelmének.

A gyönyörű berendezésű múzeum falain hozzáértő kézzel elrendezett koszorúk, plakettek, nagynevű színészek és színésznők képei tűnnek első pillantásra a látogató szemébe. Gazdag, a maga nemében páratlan gyűjtemény, mely-szinte hiánytalanul magába foglalja a mult nagy színészalakjait.

A falak mellett és a szobák közepén üvegezett vitrinek őrzik a művészek és művésznők szerelt ruháit, könyveit, arany- és ezüstkoszorúit, ékszereit és leveleit... Ezekben látjuk Moór Anna (a Kelemen-társulat nagy hősnője) ezüstgyöngyös pruszlikját, Várhidi Rózsa ezüstcsatos bibliáját, Ungár Annának, a régi Kolozsvár kedvencének selyem sálkendőjét, Egressy Gábornak egy jelmezes ruhadarabját, Szerdahelyi Józsefnek aranyrojtos nyakkendőjét, aztán Buljouszky Lila, Kántorné, Dériné, Prielle Kornélia, Márkus Emilia, Blaháné és még sok művésznőnek leveleit, fényképeit.

Egy külön vitrinben van Szentgyörgyi Istvánnak, a kolozsvári Nemzeti Színház halhatatlan művészeinek jelmeze. A leg-híresebb szerepéből, a Csikósból a kucsmája, karikásostora, dohányzacskója, pipája és részkosza. És a „Peleskei nótárius”-ból a kardja, öve és doltmánya.

Déliabál

A bejárattal szemben „Bánk bán” szerzőjének hatalmas arcképét látjuk. Ezt a képet Kecskemét városa festette nagynevű szülőtte halálának százéves évfordulója alkalmából. Katona József tetemét akkor exhumálták és a város által ajándékozott dicsősírba temették el. Az exhumált holttesten még ép volt a posztónadrág, csak selyemdolmánya foszladozott szét és ép volt hajának nagy része. Ezekből a fűrtökből őriz a múzeum külön üveg alatt egy pár szálát. Ugyancsak itt őrzik bugyelárisát és több, sajátkezű levelét. Aztán a „Bánk bán” első kötetének egyetlen példányát és azt a színlapot, mely a „Bánk bán” első magyarországi előadását jelenti a kassai színházban.

Jászai Mari emléktárgyait külön vitrin őrizi. Ezüstkoszorúját, aranytollát, ezüst babérágát, ötvös remekű lőrét, antikstílusú nyakláncát, gyűrűjét, bróssát. Egy sarokban kis faláda, melyet Medea szerepében használt a színpadon s melyet aztán a ládajedélre írt meleg búcsúszavakkal Kreesányiéknek

Jászai Mari emlékei. A magyaros széken a halhatatlan tragika babérkoszorús halotti maszkja

ajándékozott. Mellette kézifaragású széke és rajta halotti maszkja. Pataky József szobájában, ahol hatalmas íróasztala mellett készíti a nagy katalógust a megnyitás előtt álló múzeum látogatói számára, mintegy 800 darabból álló könyvgyűjtemény is van régi színdarabokból és sügőpéldányokból. Az igazgató szeretettel magyaráz és amikor egy-egy darabot valahonnan kihűz áhitattal simogatva mondja:

— Ez Verseghy Ferencnének eredeti kézirata a „Szerelem gyermeké”-ről. Ez Paulay Ede első rendezői példánya...

Meghatottan lépkedünk a templomszerű szobákban. Az ablakon bágyadt téli napfény szűrődik be és szeliden végigsímogatja a dicsőséges magyar színésztörténelem sok-sok emlékéit.

— Bizony, kiesik a szobák — mondja Pataky igazgató. — Talán jövőre új épületbe költözhetünk, ha a régi Nemzeti Színház telkén jelépül a Kamara Színház és ott egy egész emeletet kaphatunk a már kiterelblyesedett múzeumunk számára. És aztán megnyithatjuk a nyilvánosság előtt is.

Elgondolkozik egy pillanatra, aztán lelkesen folytatja: — Igen. A nyilvánosság számára is hamarosan megnyitjuk. Hogy ezrek és ezrek álljanak ide, sarulevetelt áhitattal nézni a múltat és tanulni abból, amit halhatatlan művészeink végeztek a nemzet érdekében. De addig is követeli és kívánja a közös nemzeti kultúrának, hogy a még magánosok kezében levő sok-sok színészlelek a megnyitandó „Színészpanteon” falai közé kerüljön.

Longhy A. István

Szentgyörgyi István szobra. A szekrénykében híres „Csikós”-heli szerepének kellékei

Delibáb

A legritkább madár

IRTA: ORBOK ANILA

Vannak témák, amelyek szinte törvénytelenül szóba kerülnek, mihelyt hasonló társadalmi helyzetű vagy foglalkozású emberek verődnek össze. Jómódú, vagy éppen gazdag emberek között ilyen örökké visszatérő téma az adóhivatal, amelyet szidni illik. Mindenki azt hiszi, hogy több adót fizet, mint az igazság szerint elvéne érvényesítése mellett kellene és éppen azért mindenkinek jól esik, ha szidhatja az adóhivatalt, vagy éppen mások szidják. Sőt, ha az ember csak maga szapulja, az nem is olyan nagy gyönyörűség, mint hogyha mások bántják; abban nemcsak kielégülés, hanem némi vigasz is van. Semmi sem enyhíti jobban az ember fájdalmát, mint az a tudat, hogy másoknak sem fenéki tejfel az életük...

Kovács, milliomos gyáros estélyén az urak egy része csoportba verődött a dohányzó egyik sarkában és az adóhivatalról beszélt.

A házigazda kezdte a szidást, a többi folytatta s a fősvénységéről közismert Szalóki, a többszörös háztulajdonos, a dühtől szinte fuldokolva jelentette ki, hogy megszűnt a magántulajdon szentsége s ma holnap már csak proletárok lesznek, mert az állam minden jövedelmet elszed leghűbb polgáraitól, a legmeghibízhatóbb elemektől... Akik alatt természetesen a szegény bérháztulajdonosokat értette...

Kerecsy György, a fiatal, dúsgazdag építész, unottan hallgatta a nagyon is egyoldalú és elfogult kritikát s amikor Szalóki befejezte haragtól tájtékozó vádbeszédjét, nyugodt hangon, mosolyogva jegyezte meg:

— Én helyeslem az adókat, amelyek az összesség érdekeit szolgálják az egyéni ön-zéssel szemben és az egyedüli orvosszerei a nagy társadalmi egyenlőtlenségnek...

Azt hitték, hogy tréfál. De Kerecsy nyugodtan és fölényesen kifejtette kedvező véleményét a modern, növekvő adóztatásról és mosolyogva hozzátette:

— Nekem külön okom is van rá, hogy szeretettel emlékezzem meg az áldott jó adóhivatalról.

Azt azonban már nem volt hajlandó elárulni, hogy mi az a „külön ok”.

Az adóhivatal védelmezése ugyan felháborította az urakat, akik Kerecsy fejtege-

tései után úgy érezték, hogy alul maradtak a vitában. Az adórendszer és az adóhivatal dicsérete úgy hatott rájuk, mint valami burkolt sértés, amelynek az az értelme, hogy bizony ők önző és fukar emberek, akiknek nincsen érzésük a szociális önfeláldozás és az állampolgári kötelességek iránt.

Meg is állapították magukban, hogy Kerecsy bizonyára azért van úgy elragadtatva az adóhivattal, mert sikerült félrevezetnie azt és eltitkolnia jövedelmei nagy részét...

*

Kerecsynek valóban meg volt az oka, hogy szeretettel beszéljen az adóhivatalról. De egészen más, mint amit Kovács és társasága gondolt...

Kerecsy vagyonát, a ritka madár boldogulását, nagy presztizsét, mindenét az adóhivatal lelkiismeretes pontosságának köszönhetette, de titkát gondosan megőrizte és sohasem árulta el senkinek.

Úgy történt a dolog, hogy mint fiatal, kezdő építész, jó családi összeköttetései révén hozzájutott néhány kisebb építkezéshez. Az első két munkánál szépen keresett, a másik kettőnél azonban, talán éppen azért, mert nagyon becsületesen eleget akart tenni kötelezettségeinek, ráfizette minden előző évi jövedelmét. Az adóhivatal pedig, kötelességéhez híven, követelte tőle a két első építkezés jövedelme után járó adót. De akkor már semmije sem volt Kerecsynek; mindenét ráfizette a két később felvállalt munkára. Azonban szakadatlanul kapta a felszólításokat az adóhivattal, — de nemcsak a régi tartozásért piszkálták, hanem — új adóvallomást is kértek tőle.

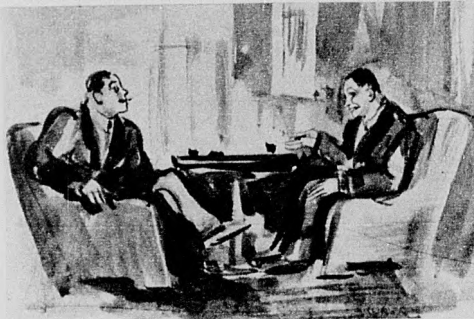
A tönkrement fiatal építész, aki titkolta a világ előtt balsikerét, nagyon elkeseredett, amikor az adóvallomási ívért már harmadszor kopogtatott be hozzá a házmester.

— Vallomás kell... Hát majd adok vallomást... Hadd örüljenek neki — gondolta magában.

És beírta az ívbe, hogy az előző esztendőben ötszáz ezer pengő jövedelme volt...

— Majd hajtsák be az adót, ha tudják — dünnyögte.

Amikor a házmester elvitte az ívet, akkor

Kegyetlenül megadóztattak...

már megbánta az éretlen tréfát, amely miatt még súlyos kellemetlenségei lehetnek. De hogyan tegye jóvá? Fusson az adóhivatalba és mondja azt, hogy tévedett? Kinevetnék... Lesz, ami lesz... Olyan elkeseredett ember volt, hogy már azzal sem törődött volna, ha becsukják... Pedig azért a látszatra még mindig adott. Göresösen ragaszkodott eleganciájához és eljárt régi előkelő társaságába, a pénzemberek klubjába és néhány gazdag családdhoz, ahol nem is sejtették, hogy Kerezszy szerény rokoni támogatásból él... Az élet-ösztön sugallata volt ez. Érezte, ha mások is megtudják, hogy tönkrement, semmi sem mentheti meg a pusztulástól...

Néhány hét múlva megkapta az adóhivaltól új adóívét. Huszonhétézer pengő adót róttak ki reá bevallott jövedelme után...

Keserű mosollyal vágta zsebre az adóívét. A klubban néhány gazdag vállalkozó, bankár és nagykereskedő éppen az új adóívetésekről beszéltek.

— Kegyetlenül megadóztattak — mondta s aztán elakarta mesélni, hogy egy elkeseredett pillanatban megréálta az adóhivatalt.

De hirtelen meg gondolta a dolgot. Klubtársai elhítték, hogy valóban óriási jövedelmei vannak. Észrevette, hogy egyszerre csak tiszteletteljes csodálkozással néznek reá.

Egy félóra sem telt bele és Scharf, csokoládégyáros félrehívta és elmondotta neki,

Az üldözött nő

Erkölszédelmi regény négy fejezetben

ELSŐ FEJEZET,

melyben regényünk hősnőjét a nyílt uccán egy tolakodó férfi megszóltja.

- De édes!...
- Távozzék!
- Drága...
- Hallotta? Hordja el magát!

MÁSODIK FEJEZET,

melyből kitűnik, hogy a tolakodó férfi mindenre el van szánva.

- Hogy lehet ilyen kegyetlen?
 - Ha nem kotródik, rendőrt hívok!
 - Tessék! Állok elébe.
- A hölgy végigmérete. Aztán ment tovább.

HARMADIK FEJEZET,

amelyben a helyzet meglepően tragikusra fordul.

- A férfi nem tágtott.
- Egyre a hölgy nyomában volt.
- Takarodjék — kiáltott rá a nő.
- Eszemben sincs — harciaskodott a férfi.

Délibáb

NE SZÓLJ SZÁM,

nem fáj fejem! E közmondás csak képlet. De tény az, hogy fejfájás, ideges bántalmak, női gyengélkedés stb. idején kitűnő gyógyszer az 1, 3 és 8 osztás dobozokban minden gyógyszerárban kapható

ALGOCRATINE

hogy új igazgatósági épületet akar emeltetni gyártelepén s őt szeretné megbízni az építéssel...

— Egy gazdag építész mindig nagyobb garancia az embernek, mint valami szegény ördög, — mondotta.

Másnap Kovács, a millomos gyáros bizta meg új villájának építésével...

Egy hét múlva öt nagyszabású építkezést bíztak reá...

Kerezszy Györgynek, a fiatal és dúsgazdag építésznek minden oka megvolt reá, hogy szeretettel beszéljen az adóhivatarról...

Az áldott, jó adóhivatalnak köszönhette karrierjét...

A gyalogjárók kárörvendve vették körül őket.

És amikor a csoportosulás már ijesztő mértéket öltött, megjelent a szemhatáron a rendőr.

Önagsága tovább lejtett. Nem akart botránnyt. Nem szólt a rendőrnök.

A férfi azonban nem méltányolta a hölgy gyöngédségét és utána eredt.

De a gyalogjárók visszatartották. Védelmére keltek az üldözött nőnek.

NEGVEDIK FEJEZET,

amelyből kiderül, hogy a férfit már régen utólrta méltó büntetése.

- Engedjen utamra!
- Dehogyan engedem — mondta a rendőr.
- Ön molesztált egy úrinőt az uccán. Mindenki látta. Közfeltűnést keltett. Ezért büntetés jár.

— Ugyan, hagyjon békében. Én már régen megbűnhődtem ezért a nőért.

És nagybúsan tette hozzá:
— Hiszen a feleségem!

DYMI

HÖLGYEK JELSZAVA:

SZÖVET ÉS SELYEM, VÁSZON ÉS KELENGYE OLCSÓN KAPHATÓ, EZT EL NE FELEJTSE:

KLEIN ANTAL

DIVATHÁZÁBAN, BUDAPEST, KIRÁLY U. 49.

Meghalt Baden-Powell, az ifjúság lovagi rendjének megalapítója

Baden-Powell, a világ főcserkésze meghalt. A cserkészországok és rajok tisztelegve hajtják meg zászlajukat a halott emléke előtt: ötmillió cserkész gyászolja benne a legnagyobb cserkészt.

Hazánkban három ízben is járt, mégis aránylag nagyon kevesen ismerték személyesen. Alig néhányan. Ezek közé tartozik dr. Knebel Miklós pápai kamarás, aki 1922-ben ismerkedett meg vele.

— Baden-Powell — emlékezik Knebel Miklós — Harrowgateben, az ismert kénészvíz gyógyfürdőn üdült. Itt voltam hivatalos lord Butehoz, aki a norfolki herceggel együtt az angol katolicizmus vezére. Velük együtt rándultam ki Knightsborough várába. Baden-Powell szintén velünk volt. A vár zord és ihlető romantikája meghatotta a főcserkészt és egy rom tövébe telepedve mondta el, hogyan alapította meg a cserkészetet, az ifjúság lovagi rendjét.

— Az egész cserkészmozgalom egy ilyen vár tövében jutott eszembe — szölt Baden-Powell.

— A búr háború idején a Ladysmith ostrománál Baden-Powell egyebek között kém-szolgálattal volt megbízva. Hírvivésre felhasználta azokat a kis angol diákokat, akik lelkesedésből és kalandkeresésből az angolok „segítségére siettek”. Ladysmith ostrománál ezek a fiatalok egy 1890-

ben megjelent angol ifjúsági lapot olvasgattak, mely „A sárkány nagymestere” címmel folytatásos regényt közölt. Az egész cserkészmozgalom abból született, hogy Bi-Pi is elolvasta az ifjúsági olvasmányt, mely egy kalandorkedvű gyerekről szölt.

A kis iskolásfiú a regény szerint régi könyveket olvas és annyira szerelmese lesz a lovagi világnak, hogy már az iskoláról is megfeledkezik. Barátai azt hitték, hogy beteg az osztálytársuk, délután meglátogatták lakásán. A kis lurkó elmesélte nekik kalandterveit, elhatározta hármasban, hogy felsapnak lovagoknak. Tanyát ütöttek a város határában lévő várrom falai között, ellopták iskolájuk igazgatójának a lovát. Kaland kaland után következik, végül egy

kineskereső feljelentette a társadalom kis szökevényeit, így került a három gyerek a rendőrségre. Már-már kicsapás előtt álltak, mikor az igazgató, megmagyarázta a lovagi lelkű gyerekeknek, miben áll az igazi lovagiasság.

Ez pedig a következő: az ember minden erejével segíti a gyengébbeket, erkölcsi elveket építi ki magában és embertársait — bármilyen munkakörbe vezetni is őket a sors — csak segíteni fogja. A kis lovagok elfogadták ezt a néhány tanácsot és megalapították a Sárkányrendet.

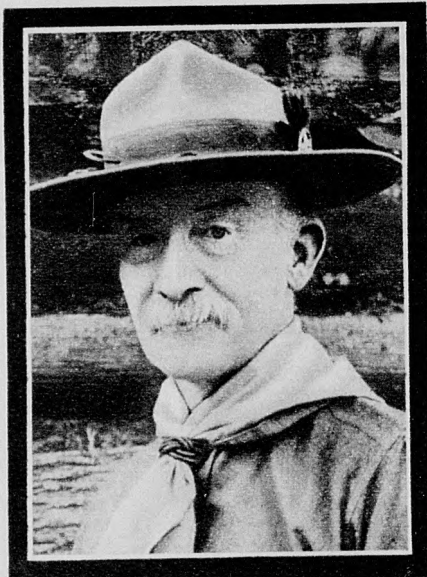
Baden-Powell, látva a búr háborúban a fiatal angol fiúk lelkesedését, elhatározta, hogy ő maga is létesít egy kis lovagi szervezetet, melynek legfőbb szabálya: minden tagja legyen olyan úr lélekben, hogy megérdemelje a gentleman, jelzöt.

A cserkészszökevényekért az etoni és az oxfordi fiatalság lelkesedett különösen. Ebben a két nagy angol iskolavárosban a diákok saját-ságos kollégiumokban éltek, önállósághoz szoktatták őket és a gyerekeket gentlemanné képezték. Ezért öltöztették őket szmoking-szerű ruhába és cillinderbe. Legnagyobb bünt az követte el, aki hazudott. Ezért vesszőzés járt. A cserkészés igazmondásra nevelte a gyerekeket, úgyhogy a vesszőzés divatja hamarosan lejárt. Eltűntek

a diákság neveléséből a kemény vonások, megszűntek a testi fenítések és szmoking, cillinder helyett búr ruhát és búr kalapot adtak a gyerekekre.

A cserkészés elsősorban jellemnevelő szándékaival terjedt el mindenütt a világon. De nagyban növelte népszerűségét az is, hogy alkalmat adott a túristaságra, a kirándulásokra, a sportok szabad gyakorlataira. Külsőleg is kifejezésre jut a nagy változás: hosszú nadrágból térdnadrág lett, cillinder helyett búrkalap, kemény ingmell helyett blúz. És a lazább öltözést a lélek belső fegyelme ellensúlyozta. A kis cserkészgentlemanok lélekben viseltek vasalt, hosszú nadrágot, cillindert, kemény ingmelllet és hófchér kesztyűt.

Baráth Ferenc

Sir Robert Baden-Powell †

Basilides Sándor: Jézus és a gyermekek

Molnár C. Pál: Cyrano

KÉT FESTŐ ÉS KÉT SZOBRÁSZ KIÁLLITÁSA

Basilides Sándor festő, Molnár C. Pál festő és grafikus, Cser Károly és Jolán szobrászok értékes műveit láttuk a „Műbarát” új kiállításán.

Basilides Sándor a festészet klasszikus hagyományain fejlődött, alakult azzá a művésszé, aki nemesak illusztrál és színeket rak fel palettájáról a vászonra, hanem formái és színei mögött mélységesen finom gondolatok is kifejezésre jutnak. Figurái a szent nyugalmat, a boldog megelégedést tükrözik.

Molnár C. Pál — aki inkább grafikus, mint festő, — mégpedig a legeslegjobbak egyike, — ezúttal nagyon helyesen, legszebb famel-szeteivel jelent meg a kiállításon. Műveit, a mágyüjtől kezdve a „latikus” közönségig, mindenki ismeri.

Cser Károly szobrai és Cser Jolán kerámiai teszik még változatosabbá a kiállítást. Cser Károly egyik szobra a barokkos formáival, elevenségével ragad meg. Bronzszobra nemesak egészében, hanem részleteiben is tökéletes formaisággal állítja elénk modelljét.

Cser Jolán kerámiai azt bizonyítják, hogy a kerámia nemesak egyszerű szobadísz, hanem nemesebb céll szolgáló művészi kifejező-eszköz.

Ez a kiállítás mutatja, hogy a vásárló közönség a magyar művészettől, igen is, művészi munkát kaphat, nem mesteremberek összeesapott kacatját — és higgyék el, semmivel sem drágábban. A művészi munka örökértékű, aranyfedezete: a művész multja és jövője. (T.)

Illusztráció. Molnár C. Pál fametszete

Basilides Sándor: Zsellérek

Basilides Sándor: Balatoni halászat

Irta: SZEGEDI ISTVÁN

Lent a völgyben folyt, folydogált a folyócska. Történetünk színhelyén nagy kanyart vett, tekintélyes szélességűvé dagadt, beillett volna holmi tavacskának.

Fenn, a domboldalon, állt a Czipernovszky-kúria, férfiember nélkül, mint az ékszer-
tokban három egyszabású, makulátlan drágakő, élt-éldegélt a három Czipernovszky-lány: a postamesterné, az óvónő és a varrónő.

A mende-monda csunya fekete varjúja károgyva szállt a városkában házról-házra, csak a Czipernovszky-ház tetején nem volt soha, de sohasem leszállni, vagy éppen károgni valója.

Sághy Gyurka, aki fenn, Pésten végezte a mérnöki tudományt és oklevelével a zsebében hazajött kultúrmérnöknek, mindenféle bolondériával lepte meg szülővárosát. Tele volt sportörülettel, amit a Műegyetemiek sportklubjában szívott magába. Maga is kitűnő úszó és evező, csakhamar rájött, hogy a város folyója voltaképpen nagyon alkalmas e két sportág üzésére. Addig lelkesedett, addig izgott-mozgott, amíg csakugyan felépült a csónakház és uszoda.

A három, lassan, szépen öregedő Czipernovszky-lány egyetlen szórakozása az volt, ha esténként, naplementekor ablakukból a folyó és lankás halom nyugodt, csöndes szépségében gyönyörködhettek.

Am az új uszoda megzavarta ezt a nyugalmat. Nagy, négyszögével kellemetlen éket vert a táj gömbölyded vonalába.

És nemskára egyéb zavarokat is idézett elő.

Az uszoda tetején Sághy Gyurka szakértelme napfürdőt rendezett be.

Gyurka minden bolondériája mellett is okos fiú volt, aki számolt a számolandókkal és gondosan úgy csinálta meg a terveket, hogy a napfürdő területére a város egyetlen lakásából sem lehessen belátni.

Ez a napfürdő lett mihamar a városka legkedveltebb intézménye. Sághy Gyurkának teljes volt a sikere és valósággal ünnepezték a kedvelt uszoda megteremtéséért.

Ámde az urak zavartalan öröme nem tartott sokáig. Szabóky Feri, a főkapitány egyik délután szokatlan öltözékben: teljes szolgálati díszben jelent meg a napfürdő forró deszkáin.

Az urak előbb valami jó tréfára gondoltak, a dolog azonban komolyra fordult.

A főkapitány, félig-meddig hivatalos hangon, körülbelül ezeket mondotta:

— Urak, sajnálom, hogy meg kell zavarnom a mulatságokat, de felkérlek benneteket, hogy hagyjátok el a napfürdőt.

Az urak csodálkozva néztek egymásra, de Szabóky Feri komolyan folytatta:

— Igen, igen, gyertek csak le. Ott majd elmondom, miről van szó.

A medence partján félig csuromvíz, félig vörösré főtt fürdőzőknek megmagyarázta a főkapitány, hogy a Czipernovszky-lányok botrányokozásért feljelentették az uszoda napfürdőző urait. A feljelentés szerint a férfiak hiányos öltözékben mutatkoznak ehelyütt.

Minden szem Sághy Gyurkára szegeződött. Gyurka elsápadt és csak ennyit mondott:

— Ez lehetetlen. Én pontosan kimértem a napfürdő korlátjait: a napfürdő területére nem lehet belátni.

Sulyok Péter, az ügyvéd, hevesen kifakadt: — Vekzatúra az egész! Kérem a Czipernovszky-ház műtanrendőri bejárását annak megállapítása tekintetéből, miszerint tényleg beláthatni-e onnan napfürdők exterritoriális területére.

Az ügyvéd javaslata kapóra jött a főkapitánynak. Őt magát is bosszantotta a dolog.

— Elrendelem — szólt hivatása magaslátán, — hogy a detektívfelügyelő szálljon ki a helyszínre és állapítsa meg a belátási területet.

A főkapitány utasítására másnap délután hat óraker néhány fürdőköpenyeges felment a napfürdőbe. Ugyan akkor a detektív megjelent a Czipernovszky-kisasszonyok lakásán és sorra vette az ablakokat.

— De kérem, hölgyeim — szólt udvariasan, — hiszen innen nem lehet belátni!

A legidősebb Czipernovszky-lány, mint a vérese, vijjogott fel erre a kijelentésre és odavezette a detektívet az ebédlő középső ablakához. Az ablakhoz már előzetesen odatolták az ebédlőasztalt.

Czipernovszky Krisztina korát meghazudtoló fürgeséggel pattant fel az asztal tetejére:

— Jöjjön csak, felügyelő úr! Nézzon csak oda!

A detektív felkászolódott az asztalra. Az asztal tetejéről, egy kis ágaskodás révén, valóban be lehetett pillantani a napfürdő rejtelmeibe.

Amikor a detektív megtette jelentését, a főkapitány nagyot csapott az előtte fekvő feljelentésre:

— Végzés! — ordította sztenori hangon. A feljelentőt alaptalan panaszával elutasítottam. Az ebédlőasztal arra való, hogy ebédjeljenek rajta, nem pedig, hogy koros hölgyek türisztikai kirándulásokat végezzenek ottan.

Az urak, a böles végzés után, vígan napfürdőztek tovább.

A Czipernovszky-lányok pedig soha többet nem tettek semmiféle feljelentést.

*Nőkrol
a nőknek*
írja
Hattyásy Katalin

ITT A NAGY SZEZÓN

Ilyenkor farsang idején még az is báli ruhát csináltat, aki az év közönséges szakaszaiban a hamut is mamunak mondja. Estélyi ruhát kapnak a kisleányok, akiknek nemesak külsejükön, hanem iskolai előmenetelükön is meglátszik Karnevál herceg simogatása. Most van az ideje annak is, hogy negyvenegynehány éves ex-bálikirálynők máról-holnapra húsz évvel megfiatalodjanak.

Mi a favorit? Kétségtelenül a kombinált szín és anyagösszeállítású ruha. Szép, fiatalos és praktikus. Az estélyi szoknya-blúz nagyon elegáns és ezerféle változata van. A szezon derekára a színösszeállításokkal sikerült elérni a csúcsteljesítményt: kék a zöldhöz, sárga a pirosához, lila a rózsaszínhez és még egyéb, soha nem látott orgiája a színskálának. Nagyon szépek a magyar csipkéből készült kézimunka-blúzok túllszoknyával.

Az elit bálak záróra-meghosszabbítást kapnak s ennek az „amnesztiának” a divatszalonok örülnek legjobban. A fényes bálak mellett azonban tombolnak a házimulatságok kedvelői. A póstások sok aranyszegélyes, házhoz szóló meghívót kézbesítenek az idén. Ennek folytán sokan forognak a belvárosi szalontükrök előtt hosszújjas ruhában. A gyöngyhímzés még mindig tartja magát az idén az egyszerűbb ruhákhoz is viselnek frizura-éket, ami legtöbbször orchidea, vagy valami más, exotikus virág. Egyik arisztokrata hölgyünk érdekes tee gown-t próbált a napokban: középkék, fehérpettyes „még francia” selymet, denevérujjakkal, a szoknya alsó részén pedig „uszonyokkal”, amelyek egyszersmind muffnak is beváltak.

Déliháb

Női fájdalmak,
fej-és fogfájás
ellen

NEOKRATÍN
fájdalom
csillapító

PATRÁBAN P 130. 60 ÉS 24 FILL

A divattörténészek mindenestre megállapítják: denevér és hal ilyen szerencés találkozásáról még ők sem tudnak...

Szól a dzsessz, vidámságot rikolt a szakszofon, a fiatalok, összeülekeznek egy szép tangó idejére, vagy egy keringő bájos fordulóra: itt a farsang és Karnevál herceg tánc-áldozatot követel!

Fekete túllszoknya halványlila csipkeblúzzal.

Denevérujjuszonyzseb jól megtérnek egy ruhán

Hófehér estélyi ruha gyöngyhímzéses zsebekkel

DIVAT-

Fehér tüll és fekete csipke összetételéből született ez a szép estélyi ruha

Déry Sári sokfodros alsószoknyája és fekete bársonyruhája nagy feltűnést keltett

Halina-szür szőlőlevél mintával

Manöken-sorakozó

Harmincöt szalón százhusz modellje sorakozott fel a Hungáriában: a „Női divat”, a budapesti nőiszabó ipartestület hivatalos lapja tarolta farsangi divatbemutatóját az Idegenforgalmi Propaganda Munkaközösség „Budapest télen” akciója keretében. Tündérszép ruhák libegtek el az asztalorok között s hogy a kevésbé sikerült modelleknél se maradjon el a művészi élvezet, közben műsorral szórakoztatták a közönséget. Somló Vali mondta el Vécsey Leó prólogját, utána Ania Suli énekelt, majd ismét ő énekelt, mert megújráztatták, Déry Sári a Denevér dallamait röptette a levegőbe, Egerváry Bea pedig frakkban szleppelt.

A divatbemutató beszámolóit talán mingyárt Déry Sári ruhájával kezdhethetjük, ámbar ez „privát” toalett, mégis nyert egy levelet a pálmából. Alul kiszélesedő, fekete velur-sifón-költevény, amelyből sokfodros, fehér alsószoknya buggyan ki. Elragadó! A már időszerű, tehát a farsangi toalettek néhány kivételével jeketék, vagy legalább is fekete és élénk szín kombinációjának jegyében születtek. Megtapsolták azt a fekete velürsifón kockéruhát, amelynek egyedüli díszje a hosszú ujjak felső részére öljéle különböző fehér üveg és teklagyöngyökből himzett négy-négy csillag volt. A második legszebb toalett fehér tüll és fekete velencei csipke kombinációjából készült. Mintegy húsz centi széles fekete csipke van a szoknya alján, a mellrészen és a hozzátartozó kis kep szegélyén. Az egyik fekete csipke estélyi ruha alatt krinolint hordott a manöken. A pesti divat praktikusságára jellemző az a vacsorázóruha, amelynek hosszú szoknyáját egy övszalagkioldással el lehet lávólitani és máris ott van alatta a rövidszoknyás, fehérbetétes modell. Ugy látszik, Pesten szeretnek egy rókáról két bőrt lenyúzni. Apropos, róka! Mutattak ugyan néhány kék és fehér róka kepel, de a legnagyobb sikerük mégis a világoskék,

Délibáb

BEMUTATÓ

szürke és barna marabu pellerinek volt. Eddig csak püderpamacsnak használtuk a marabut, most már körgallérok készülnek belőle. Egy marabupüderpuff tíz pengő, tessék kiszámítani, hányszor foglaltatik a pamacs a pellerinben.

A tavaszi modellek között van néhány olyan lünderi szépségű, amelyet a divatbemutató legbecsületesebb látogatói is „eloptak”, azaz lerajzoltak „Budapest divatvárosban” ugyanis még nem tilos a rajzolás a bemutatókon. A tavaszi ruhák között a leglöketelesebb talán az a sötétkék komplé volt, amelynek kabátkáján csak zsebnylásokkal szabtak s mikor a manöken fölvette, ezeken a zsebnylásokon keresztül húzta ki a ruha különálló két, fehérhímzéses zsebével. Tavaszra úgy látszik, megint kísérleteznek a barna szín divatbáhozatalával, ami már néhányszor esdőt mondott nálunk. Hiába, a nők úgy tartják, hogy ez a szín öregít, akkor pedig — álmukban sem jöjjön elő, nemhogy divatbemutalón!

A ruhák alsó vonala tavaszra is marad. Pontosan térdigérő toalettekkel készítene. Divatos lesz az applikáció a nappali ensemblékon, a kissé franciás vonalú délutáni ruhákon pedig sok a kétoldali mellránc. Nagyon kedvelt a könnyű anyagból, vagy kötött-utánzatú szövetből készített újjenezzett „kiskosztám”.

A tavaszi kabátok köldöknek és nem gombolódznak, kivéve a nehéz angol jászónokát. Némelyik szalón a zöld színt javorizálja. Majd kiderül: milyen sikerrel?

Sajnálattal nélkülöztük a magyaros ruhákat. Mindössze három volt belőlük: egy fekete koktélsruha, amelynek felső részét teljesen telehímezték fehér gyönggyel, magyaros mintában, egy szűrformájú fehér halinakabát, szőlőfürtmintás zöld ráttel és egy menyasszonyi ruha. Azt hisszük, ez az utóbbi a legaktuálisabb toalett bálozó leányok számára, farsang idején...

Délibáb

Ezt a ruhát viselné minden bálkirálynő legszívesebben

Sötétkék taftszoknya, flitteres tüllderek és ciklámenöv

A műsor sztárja: Ania Suli

Egerváry Bea

IRTA: CSOMORKÁNYI PÁL

A műhely tetőablakán nem jól zárult az ócska napellenző rács s a beszóródó nap-sugarak délfele fénybeborították az esztergápad hajtókerekét, ami roppant sebesen forgott s tükröző lapjáról úgy szórta maga köré a szűrős, éles fényt, mint ezernyi apró ezüstnyilat. A padon Szilágyi, a süketnéma idomszerész dolgozott. A szakmában ő volt a legügyesebb munkás és annyira ismerte már ezt a gépet, hogy behűnyt szemmel is hibátlanul eligazodott rajta, őt tehát nem zavarta, inkább gyönyörködte a fémlapon tündöklő sugarak játéka.

A gépet egy szál keskeny, erős szíj hajtotta, amely a magasból futott alá szédítő iramban és szüntelen pergetve a hajtókereket, suhant visszafelé a tető alatt forgó hengerre.

Korpásné, a fonnyadt kis özvegyasszony, ott szorgoskodott a műhelyben, folyton takarított, súrolt, szaladt az olajoskannáért, derékrogyasztó cipekedéssel emelgette a salakládákat, gyűjtötte és halomba hordta az acélforgácsot s a mester éberségét kijátszva, titokban sört hordott a kantinból az esztergályosoknak. Sűrű, nehéz hőség feküdt a gépeken, az emberek ingujjra vetköztek s korpásné ledobta fejkendőjét.

A süketnéma Szilágyi egy féligkész lövedékmérő idomot fogott be esztergakések közé s minden figyelmeivel a munkája fölé hajolt. A gyalugépek szürke fénykörben, villózva keringtek, de a fénykört minduntalan megszakította egy előbukkanó fekete pont. Szilágyi figyelt a fokozott finomságú fogással, kétkézrel oldalt csúsztatta a résekhez idomuló acéllapot, de a fekete pont mégse tűnt el. Hirtelen megállapította elméjében: Kihagy... Valahol száraz az él... Olaj kell...

Eszrevetette Korpásné, aki éppen ott hajladozott mellette a forgácsért.

— Nné-hi! — dagadt elő torkából a formátlan hang. — Óó!

Korpásné, mint már évek óta, most is pontosan megértette. Felkapta az olajozót. Az ember a pengék tengelye felé intett tekintetével s Korpásné, arra irányítva az olajozócsövet, a pad fölé hajolt, — de födetlen és szétzilálódott haját ebben a pillanatban elkapta a száguldó gépszíj és feje hátrarándult. Szilágyi az életmentő ösztön vak mozdulatával villámgyorsan a szíjba kapott s kezét, az egész jobb kézfejét elkapta a szíj alá rohánva feszülő hajtókerek. A megmentett Korpásné felszakadó sikolya s a süketnéma ember velőthasító kiáltása összefogózza ivelte át a gépek zúgó moráját és a magasban csattogva zúgott a gép, rettenetes, amely most áldozatot kapott.

*

Pár hét alatt a sebe szépen behegvedt. Befászlították csonka jobbkarját és elbocsátották a kórházból. Egyenesen a gyárba ment, hogy elszámoljon munkaadójával. Ott nagy ünnepléssel fogadták és átadták neki a miniszter kitüntető levelét, eléje rakták a gyárosok és a munkások ajándékát: egész halom pénzt. De ő csak a fényes, hideg gépeket, az ódon műhelyfalakat nézte, kezébe vette a finom szerszámokat és könnyelábadt szemmel búcsúzott tőlük.

Megroskadva, kétségbeesett zokogással táromlyogott elébe Korpásné.

— Mindennek én vagyok az oka, Szilágyi úr...

Ő a süketnémák heves mozdulataival tiltakozott: hogy ő hívta oda az asszonyt, ő maga volt az ostoba, a könnyelmű, a bűnös, — és, hogy az asszonynak három apátlan kis porontya van, öneki meg nincs senkije a világon...

Együtt mentek el a gyárból. A szegény Korpásné rajongva erősködött, hogy ő hálás lesz holta napjáig. Felajánlotta kis lakását, minden anyai gondosságát, annyira, hogy Szilágyi végre is odament szállásra az árva családdhoz.

Itt a legnagyobb gyereket, a tizenkét éves Jóska, mingyárt a maga nyugtalan, lázasan tevékeny gondjaiba vette és elvitte magával munkát keresni.

Másnap már mind a ketten az ucca munkásai voltak: rikkancsok. És a süketnéma félkezű Szilágyi ezt a munkát is nagyon jól végezte. Fürgé kedvvel, kemény, csökönyös lankadatlansággal legelsőként rohant végig a legforgalmasabb utakon a friss lapokkal, s az ő idomtalan, alig emberi hangja legelőbb ért oda a napi szenzációkat váró emberekhez. Voltak sokan, akik szánalomból pártoltak hozzá a megszokott lapárustól, de a legtöbben mégis csak azért, mert ő volt a legelső a friss anyaggal. Nemsokára már néhány nagykávéház közönsége az ő vevője volt s úgy szétkapkodták az újságjait, hogy napról-napra üres kézzel és telt zsebbel fejezte be munkáját.

Korpásné elhanyagolt hajlékában lassacskán kibontakozott a jobb, a tisztább, az emberibb élet mosolya. Már a kis rikkancs, a Jóska gyerek is töbet keresett, mint az anyja és Szilágyi minduntalan azt magyarázgatta a munkában megroskadt, beteges asszonynak, hogy most már fölösleges a gyárba járnia. Inkább gondozza itthon a gyerekeket és magát és pihenje ki a sokesztendő nehéz munka rogyasztó fáradalmait, mert mi lesz az árvákkal, ha ő, az anyja, egyszer csak ugyan beteggé sorvasztja magát a gyár vas-

karmaiban... Így aztán az asszony hajlott az okos szóra, merthogy a téli zimankók is megjöttek, a gyár pedig messze volt, messze kint a szigeten.

Karácsony előtt, egy fáradt estén, ólmos eső szakadt a városra s reggelre jéggé fagyott a kövezeten. Nagyérdekességű rendőri esemény színes leírásával voltak tele a reggeli lapok és Szilágyi a helyiérdekű villamosállomás felé igyekezett szaladva, hogy a városba érkező környékbelieknek kínálja ujságjait. A Baross tér sínhálózatán egymást érték a villamosok. Szilágyi rendkívül kiélestedett vigyázattal síkolt közöttük a célja felé, de a jeges úton mégis elvágódott s egy villamoskocsi keresztülgördült felette. Feje a jeges köre koppant s az újságlapok szétszórták körülötte.

*

Le kellett vágni mind a két lábszárát. Az orvosok azt mondták: szerencse, hogy a térddekét meg lehetett menteni. Térdmankókön még talán majd menni is tud lasscskán.

Néhány hét múlva már újból életre ocsudva, háborgó szívét és keserű elméjét az étet hallatlan akaratával megnyugtatta, a mozdatlan fekvés kényszerű békéjében tervezte hányt, vetett gondolataival. Egy olyan ülköcsöt kell csináltatnia, amit a balkezével ő maga tud hajtani. Ujságállványokat kell kérnie a lapkiadóktól és egy rendes kis árubödét kell építtetnie valahol, ahol nagy a forgalom s ahol a hatóság megengedi. De hol? A szükséges pénz, a befektetés megvan otthon, jó helyen, a Korpásné ládájában. De hol az a hely, ahol biztos jövedelemre, rendes haszonra számíthat? Sorra vette a nagyváros valamennyi uccasarkát, minden pontját, amit csak számításba lehetett venni, míg végre, egy mélyálmú, nyugodt éjszakából serkenve, ragyogóan világos és mégis roppant egyszerű ötlettel megoldotta a százszor összeomlózott kérdést: a Hunnia téri villamos gécpont várócsarnoka mellett állít bődét, mingyárt a vörös Winter ujságpavilonja mellett. Wintertől naponta száz meg száz ember vesz ujságot. Ez a közönség át kell hogy pártoljon őhozza. Ismeri ő az embereket. Mindnyájan otthagyják Wintert, aki nagy, erős, egészséges, jómódtól dagadt fickó, mindnyájan otthagyják, hogy segítsenek őrajta, a sokszorosán nyomorékon...

Ott feküdt végig a telet s a tavaszt is a kórházban. Korpásné mindennap bent volt nála s úgy ajnározta, mint édesanya a legkedvesebb gyermekét. És a nyár végén, mire hazatértek a nyaralók és a főváros uccái forgalma megkétszereződött, Szilágyi János a balkezével magahajtotta háromkerékű ülköcsijében bevonult a Hunnia téren felállított bódéjába, jöreménységgel, türelmes bizakodással, épséges, kemény életakarással.

És minden úgy történt, ahogy ő maga okosan kieszelte. A Winter vásárlói lassanként átszállingóztak őhozza. Korpás Jóska hordta néki a sokféle irodalmi portékát, képes ujságokat, — a városzéli irodalmat, olesó köny-

veket, használtakat is, — s a villamosra várakozó, kültelki gyárakba igyekvő munkások, varrólányok, diákiúcskák könnyű és olesó szellemi táplálékukat ott szerezték be nála. Winter alig bírta kihúzni mellette a telet. Tavasszal Szilágyi megvette tőle a szépen kifestett, kényelmes, jól felszerelt pavillont s berendezkedett cukorkaárusítására is. Most már a Korpásné kislánya, Manci is ott volt az „üzlet”-ben. Szükség volt a segítségre.

*

... Egy szép, lanyhasugaras májusi vasárnap délelőtt odahaza nagy csomagokat bontogatott ki Szilágyi és Korpásné. Szép, rendes, új ruhák kerültek elő a papirosokból, az embernek, az asszonynak, mind a három gyereknek. Egy titokzatos tartalmú láda födelét maga az ember nyitotta fel s kiemelt belőle két finom, szattyánbőrrel párnázott mulábat, melyeken csinos cipők pompáskodtak. És egy műkezet, kesztyűset. Magára csatolta a drága pénzért rendelt testi pótlékokat és felöltözött ő is új ruhájába.

Talpraállott. Műkezével egy sétatálcára támaszkodott és elindult a szobában. Fájdalom nélkül, majdnem egész könnyedén ment az ablakig, majdnem egész könnyedén ment az ablakig, melynek kitért szárnyai közt bevetett a tavaszi megújulást hirdető nap.

Szilágyi állott keményen, egyenesen. Szemét előntötte a könny. Szívében megremegett, aztán az ünneplőbe öltözött, némán és meghatottan köréje sorakozó család felé fordult, kitérte karját, — fölemelt arcán az erő és az akarat fénye látszott s torkából kibuggyant a hatalmas gondolat ottrombán tagolt szómárványa:

— Iss-tten!

Sohasem érezte magát ilyen nagygnak, ilyen erősnek.

SZÁZEZREK

őhaját valószínűleg meg a Magyar Népművelők Társasága

ÉRDEKES REGÉNYEK

RUPTÉBEN A VILÁG KÖRÜL

című érdekfeszítő kis regények sorozatos kiadásával.

A Társaság izléses kiadványa nemes szórakoztatást, tiszta magyar nyelvet, gazdag és értékes képanyagot nyújt az olvasónak.

Minden pénteken új szám jelenik meg
100 oldalon, 64 oldal a kis regény,
36 oldal a képes rész.

Ára 10 fillér.

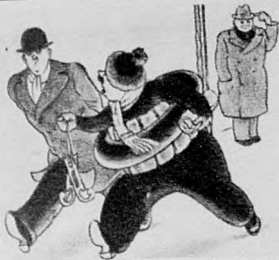
Nem csoda!

Szív adja — szívekn.

Gazdag lélek a szegényebb testvérekn.

Kapható minden ujságártnál és dohánytözdében, valamint Tolnai Világlapja könyvesboltjában Budapest, VII., Dohány ucca 12.

A DÉLIBÁB HUMORA

— Uram, higgye el, hogy kellő óvatosság mellett gyönyör a koresolyázás.

Szegény ember

Bró a vádoltához: Mi indította magát arra, hogy a feljelentőt világos nappal leüsse az uccán és kirabolja?

— A szívfájdalom, kérem szépen. Nem bírtam nézni, hogy milyen gyönyörű aranyórája van.

Átkozott szenvedély

— Öregem, légy szíves, kínálj meg egy cigarettával.

— Szívesen, de ha jól emlékszem, mullok az azt mondom, hogy leszoksz a dohányzásról.

— Igen, igen. Igyekszem. A vásárlásról például már teljesen leszoktam.

Fényképésznél

— Kérem, legyen szíves, csináljon rólam hat darab jényképet. De aztán hasonlítson is.

— Lehet, de ebben az esetben szíveskedjék a képek árát előre kijfizetni.

Az új szobalány

— Mondja, miért lépett ki olyan hirtelen legutóbbi helyéről?

— Azért, kérem, mert az új megcsókolt.

— Mi történt önnel Kovács úr?

— Semmi. Csupán nem szeretem, ha a kalapot lefújja a szél a fejemről.

— És ez magának nem tetszett?

— Nekem igen, csak a nagyságos asszonynak nem.

Ez az írodaki-asszony trapézművész volt.

Tárlaton

— Mibe kerül ez a tájképe, kedves mester.

— Ötszáz pengőbe, uram.

— Ugyan kérem, ne csináljon olyan magas árat, mintha már háromszáz éve halott lenne.

Barátnők egymás között

— Gratulálok az eljegyzésedhez, drágám. Jó dolog menyasszonynak lenni. De nem vagy fáradt?

— Miért lennék fáradt?

— Miért? Ugy hallottam, három éve futottál már a fiú után.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Boross Márta. Kedves levelét köszönjük. — „Levél” 1. Mindkettőnek „Budapest, Nemzeti Színház” címre írhat. 2. Ebben a kérdésben forduljon a Hunnia-filmgyár igazgatóságához (Bp., Gyarmat uca 39). — „Soha”. Az „En mindenkiben...” kezdetű tangó zenéje Kőszegi Páltól, szövege Pártos Jenőtől van. A másik tangót Rákosi János írta, zenéjét Koltai Sándor szerrezte. — „Licista”. 1. Ráskay Lea uca 78; Ha szépen megkéri, valószínűleg küld. 2. Rövidesen. — Breier S., Kolozsvar. A kérdéses számokat rendszeresen elküldte a kiadóhivatalunk. Mindenestre intézkedni fogunk, hogy ne forduljon elő többször hasonló eset a kézbesítésnél. — F. Sz., Dunaszerdahely. Csak tizennyolc éves korban és érettségivel. — „Hű olvasó 20”. Egyiknek sem színművész a férje. S. E. jelenleg elvált. — S. I., Gyula. Budapest, Miko uca 2. — Angyal László, Kispeszt. Örömeink örülünk. Tartsa meg a Délibáb-ot továbbra is szeretetében. — „Nóra”. 1. 18 év. 2. Érettségi. 3. Kérjen ismertetőt az Akadémiáról. 4. Három. — K. J., Kula. K. M. Arnyas út 17; T. I. Széchenyi-rakpart 12/b; Sz. É. Iskola uca 32. — S. A., Székesfehérvár. Az Operaházhoz írjon.

Fogyókúra... Egyik legjobb fogyókúra a tej. Hetenként egyszer tartson tejszót. Ez annyit jelent, hogy tejet ihat, amennyit akar, néha egy-egy szelet vékony pirított zsemlyével, de egyebet nem. Ha a tejet nem szereti, csináljon gyümölcsnapot. Ezen csak gyümölcsöt szabad fogyasztani. Amennyit akar. De lehet főgni diétás kosztól is. A diétás koszt salátákból, főzelékekből, kevés sovány húsból, gyümölcsből áll. A főzelékek csak vízben kifőzve, a húsok csak rostos sütye. Ezekből állítsa össze az étrendjét úgy, ahogy izlése kívánja. — Szöske menyasszony. Nagyon szép az elhatározása, de mégse írja meg azt a levelet. Nem lenne értelme. Itt törvényekről van szó, amelyeket nem lehet keresztül lépni és amelyek alól nincs kivétel. Ha szeretik egymást, Isten megfogja áldani házasságukat így is. — Mercedés. Spanyol név, amely nincs benne a naptárban. Ha mégis vágyik azután, hogy névnapja legyen, válasszon ki valami hasonló nevet és annak a névnapján ünnepelje a sajátját is. — Délibáb előfizető. Szelezky Zita címe: Budapest, Nárcisz u. 39.

A Tolnai Irodalmi Vállalat 1894-ben alapult

Felelős szerkesztő: Bibó Lajos. Szerkesztő: Dólkó János. Felelős kiadó: Paizs Géza
Kiadótulajdonos: Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat R-t. Budapest, VII, Dohány uca 12

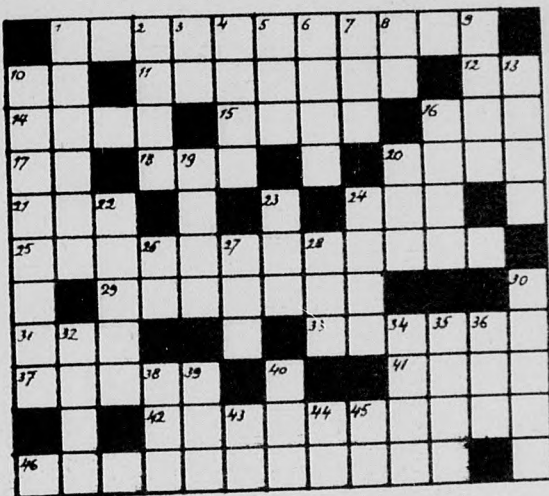
Előfizetési ár: negyedévre 1 pengő 80 fillér, félévre 3 pengő 60 fillér. Biztosítással kombinálva negyedévre 2 pengő 60 fillér, félévre 5 pengő 20 fillér, 1 hára 90 fillér. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 14 fillér. Franciaországban Frs. 1.50, Jugoszláviában 2 dinár, Romániában 7 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány uca 12. Telefonszámunk: Szerkesztőség: 225—461, Kiadóhivatal: 223—882, 423—771. Postalakárképzéstarti befizetési lap száma: 9214.

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten értékes könyvjutalmakat osztunk ki. Megfejtési határidő: január 23. Minden borítékra ráírandó: Rejtvénymegfejtés

Vízszintes sorok: 1. Oz, a csodák csodája c. film főszerepét, a varázslót játszotta (zárt betűk: r, a). 10. Például rövidítése. 11. Az Oz női főszerepe, kreálta Judy Garland. 12. Cselekvésrögű. 14. Verdi-opera. 15. Érdekében. 16. Leánykanév. 17. Bunda része. 18. Sőfélé. 20. Az „Édes anyaföld” c. film női főszerepe. 21. Losonci tornaegylet. 21. Duplán: kisbaba mondja annak, ami szép. 25. Egyik figura az „Oz”-ból. 29. Mindkét filmet ill. készítettek. 31. Vissza: hosszúkas angol sziget az Ir tengerben. 33. Pásztoral, leghíresebbek Vergiliusci. 37. Leányka-becenév. 41. Pázsitfű. 42. Feléleszt. 46. Az „Édes anyaföld” női főszereplője.

Függőleges sorok: 1. A régi tűzköves puská neve. 2. Bizonyítékul gyűjtik. 3. Buzdító szó. 4. Cukrászsütemény töltelése. 5. Vissza: om-ladék. 6. Férfinév. 7. Rózsa Henrik Ede. 8. Kettős massalhangzó. 9. Magyar tőzsdepapír. 10. Az „Édes anyaföld” férfi főszereplője. 13. Az „Édes anyaföld” játékszínlere. 16. Legbeesebb kincsünk. 19. Árpád-házi király. 20. ...-posz. 22. Ismert holland sajt. 23. Éjszakai. 24. Kötőszó. 26. Ellentétes kötőszó. 27. Tej mellékterméke. 28. Szantócskóz. 30. Pest-megyei nagyközség a dunavesszei járásban (zárt betű: h, a). 32. Vételt előzi meg. 34. Vissza: esallóközi kisközség vasúti állomással. 35. Felső

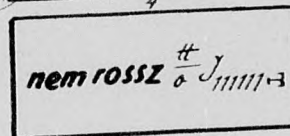
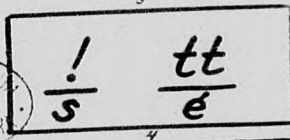
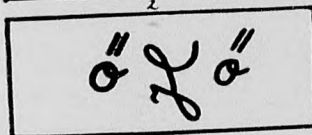
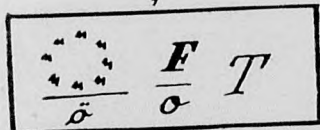

Beküldendő sorok: vízszintes 1, 11, 25, 29, 46. függőleges 10 és 13.

— németül. 36. ... Blas, Le-Sage regénye. 38. Vágó eszköz. 39. Egri labdarúgók egylete. 40. Időhatározói névutó. 43. Ó — németül. 44. Sir. 45. Rag. on, ön párja.

Payper.

BETŰREJTVÉNYEK

A múlt számban közölt rejtvény helyes megfejtése

Vízszintes sorok: 1. Kodolányi János. 12. Ámítani. 13. Deres. 14. Nál. 15. Mac. 17. Ut. 18. Tr. 19. Pár. 21. Szal. 23. T. e. 25. Zilahy Lajos. 28. Rk. 30. Py. 31. Ee. 32. Kő. 33. Juli. 34. Egri Iván. 37. A. P. 38. Nagy siker. 40. Nov. 42. Gy. 43. Tur. 45. Olajok. 48. Velő. 49. Sajó. 50. Edit. 51. Lót.

Függőleges sorok: 1. Kántor János. 2. Omár. 3. Dil. 4. O. T. 5. Lapály. 6. An. 7. Nim (min). 8. Ideál. 9. Je. 10. Áru. 11. Netto. 16. A nyers. 19. Pipin. 20. Ra. 22. Lakik. 24. Csin. 26. Hegyi. 27. Jövetel. 29. Kupola. 34. Egyke. 35. I i i. 36. Áruló. 39. Ago. 41. Vaj. 44. Rőt. 46. Jó. 47. Ni.

Az 2. szám betűrejtvényeinek megfejtése

1. Telitalálat. 2. Ékszeres szelence. 3. Erőfőlny. 4. Pártjelvény.

Jutalmazott megfejtők névsora

Helyszűke miatt csak a megfejtők teljes nevét és a helység kezdőbetűjét közöljük. A múlt számban közölt rejtvény helyes megfejtői közül Eötvös P., Sz., Sebő L., L., Szerencs J., V. Magyar R., K., Palka K., Bp., Rózsa M., Sz. könyvjutalomban részesültek.

MAGYAR KLASSZIKUSOK FILLÉREKÉRT!

A Magyar Népművelők Társasága hihetetlenül olcsó áron bocsátja forgalomba a legkiválóbb magyar klasszikus írók és költők műveit. **Petőfi, Arany, Tompa, Madách, Vörösmarty, Kisfaludy Károly és Sándor, Mikes, Fazekas Mihály, Zrínyi, Csokonai** stb., stb. válogatott művei kerülnek kéthetenként a közönség elé száz oldalas terjedelemben, **24 filléres árban, ragyogó kiállításban**

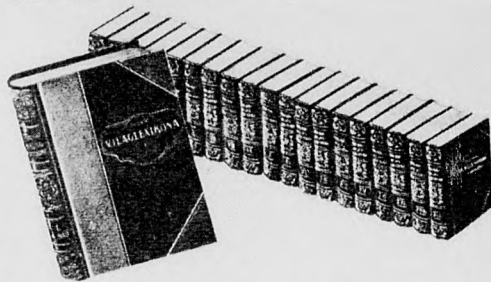
Amit egyébként pengőkért kapna meg, az így 24 fillérbe kerül.

A híres magyar klasszikusok munkáinak legnagyobb részét teljes egészében, vagy gondos megválogatásban kapja az olvasó. Bevezető írásai, magyarázattal a legjelesebb magyar irodalomtörténet-tudósok látják el a műveket

Kapható minden ujságárusnál és dohánytözsdeben, valamint Tolnai Világlapja könyvesboltjában, VII, Dohány ucca 12. Aki postán rendeli meg, az a 24 filléren felül 8 fillért bérmentes küldésre fizet. Az összeg levélbélyegben küldendő be.

Nincsen olyan tárgykör, amelyben kimerítő felvilágosítást ne nyújtana

TOLNAI VILÁGLEXIKONA

A könyvsorozat különösen a mai korban felbecsülhetetlen értékű, mert naponta új, meg új ismeretkörben kell eligazodnia a mindennapi élet emberének. A 20 kötetes hatalmas mű minden egyes sorát a leghivatottabb toll írta. Tolnai Világlexikonát, mely 20 kötetből áll, kötetenként pompás díszes kötésben **1 pengő 96 fillérért** szállítjuk bérmentve 2 pengő 40 fillér helyett. **A megtakarítás 20 kötetnél 8 pengő 80 fillér.**

Hogyan történik ennek a műnek a szállítása?

A megrendelések Tolnai Világlapja könyvesboltjába, Budapest, VII, Dohány ucca 12 küldendők. Minden hónapban beküldi az 1 pengő 96 fillért és egyúttal megemlíti, hogy a Tolnai Világlexikonából melyik kötet következik. Több kötet is rendelhető egyszerre.

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat mélynyomása, Budapest